

PREVALJSKE

NOVI COE

1998

1991

1945

1899

1824

1335

Glasilo Občine Prevalje

Spoštovani občani občine Prevalje!

Spoštovani občani, spoštovani dobitniki priznanj in nagrad Občine Prevalje, naj se Vam iskreno zahvalim za Vaš ustvarjalni delež pri rasti in razvoju občine na športnem, kulturnem in drugih področjih. Vsaka nagrada in priznanje lahko pomeni pomembno sporočilo in gibalo nekega okolja, ustvarjajte še naprej.

Lahko gradimo ceste, lahko razvijajo infrastrukturo, lahko s pametno presojo in odločanjem s pomočjo svetnikov obračamo proračunski denar, ga bogatimo, da bomo ustvarili in dobili največ, da bomo izbrali pravično prioriteto ...

Ne moremo pa brez ljudi, ki dajejo žar, ki z urami in urami ljubiteljskega dela ustvarjajo v društvenem in družbenem življenju v svojem okolju, ki tiho snujejo, kreativno ustvarjajo, iz notranjega hotenja in odgovornosti, iz potrebe po boljšem, po bolj vsebinskem okolju. Lahko zagotavljamo pogoje za kvalitetno življenje v našem okolju, a vsebino dajete Vi, spoštovani občani. Imamo srečo, veliko je takih, ki želite in dajete več. To veliko pomeni za rast in razvoj občine.

Spoštovani občani, izteka se drugo mandatno obdobje, že tretje volitve v samostojni občini Prevalje so pred nami. Skupaj s svojimi sodelavci, skupaj s svetniki smo se trudili za naše dobro. Izbrali smo po presoji in skupni odločitvi. Upam, da v dobro in v Vaše zadovoljstvo.

Zakaj ne bi bil današnji uvodnik sončen in s pozitivnimi mislimi in upanjem napolnjen. Pravijo, da je največja vrednota naroda, upanje v prihodnost. Zakaj pa ne bi bila takšna vrednota, tudi upanje na še boljšo prihodnost in razvoj naše občine?

Praznujemo 15 let slovenske države, obletnico samostojnosti. Upanje se je uresničilo.

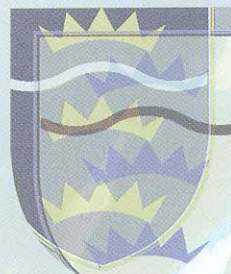
Spomin na 25. junij 1991, ko je bila razglašena Republika Slovenija kot neodvisna in samostojna država, praznujejo državljanke in državljani Slovenije kot osrednji državni praznik. To je zgodovinski datum postavitve temeljev nove države.

Čestitam vsem občanom ob dnevu državnosti Republike Slovenije, čestitam ob občinskem prazniku Občine Prevalje in želim vsem čimbolj sončno poletje.

Župan Občine Prevalje

Dr. Matic Tasič

A stylized, handwritten signature in blue ink, corresponding to the name Dr. Matic Tasič.

NAGRADA IN PRIZNANJA OBČINE PREVALJE ZA LETO 2005

Občina Prevalje podeljuje nagrado in priznanja, Sušnikova priznanja in priznanja za šport Občine Prevalje za dosežke in dejanja posebnega pomena za našo skupnost. Letos že šesto leto in tretjič ob občinskem prazniku Občine Prevalje, 26. junija. So znak družbenega priznanja in zahvale našim občanom in spodbuda za uresničevanje napredka, večanje ugleda in uveljavljanja naše lokalne skupnosti v širšem prostoru.

NAGRADA OBČINE PREVALJE

Marija SUHODOLČAN DOLENC

ZA DOLGOLETNO USTVARJALNO DELO NA PODROČJU KULTURE IN DOMOZNANSTVA

MARIJA SUHODOLČAN DOLENC, knjižničarka in bibliografinja, se je pri svojem poklicnem delu posvečala tudi sestavljanju bibliografij, ki so pregleden popis koroške pisne kulturne dediščine. Postala je dobra poznavalka domoznanstva in literature Koroške, nesebično razdajala svoje znanje in vednosti s področja koroške kulturne dediščine. Pomagala je pri nastajanju publikacij raznih društev na Prevaljah iz svojega dobrega poznavanja domoznanstva širše Koroške in predvsem domačega kraja. Veliko zbranega gradiva je lahko s pridom uporabila v Biografskem leksikonu občine Prevalje, katerega soavtorica je. Tudi zaradi njenega soustvarjalnega avtorskega dela je leksikon ocenjen z najboljšimi ocenami recenzentov in odmeven v strokovni javnosti.

ZLATO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

Jožef SONJAK

ZA 60-LETNO ČLANSTVO IN STVARJALNO SODELOVANJE V PIHALNEM ORKESTRU PREVALJE

JOŽE SONJAK (Zep) je najstarejši član Pihalnega orkestra Prevalje, kateremu je glasba njegov način življenja.

Očetova velika želja je bila, da bi bil sin Jože muzikant in kupil mu je Es in Ce klarinet, potem pa še trobento in bas - krilovko. Njegov glasbeni učitelj je bil kmet Maks Štuk, p. d., Rogačnik, ki je imel svojo "kapelo" in je učil mlade "muzikantarje", iz cele Mežiške doline so hodili k njemu v "glasbeno šolo". Na vaje se je Zep vozil z vlakom iz Pliberka, saj je od leta 1941 služil pri kmetu Sriencu v Borovjah nad Pliberkom. Na prevalski železniški postaji ga je pričakal oče in potem sta skupaj hodila eno uro daleč k Rogačniku v Kot nad Prevaljami.

Pihalnemu orkestru, nekoč Godbi na pihala Prevalje, se je pridružil leta 1946 pod vodstvom Ivana Galinca, igral je B- in Es- klarinet. Danes igra evfonij - tenor. Za svoje delo na glasbenem področju je prejel številna priznanja, med drugim tudi zlati križ CISM, mednarodno priznanje za več kot 50-letno sodelovanje v godbeništvu.

SREBRNO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

Elizabeta KACL LIČEN

ZA DOLGOLETNI PRISPEVEK NA PO- DROČJU LJUBITELJSKEGA GLEDA- LIŠKEGA USTVARJANJA

Elizabeta LIČEN KACL, je kulturna ustvarjalka in članica gledališke skupine na Prevaljah. Od gimnazijskih let sodeluje kot ljubiteljska gledališka igralka v amaterskih gledaliških skupinah pri DPD Ravne na Koroškem, Kulturnem društvu bolnišnice Slovenj Gradec in pri DPD Svoboda, pozneje KD Prevalje v Gledališki skupini Prevalje-Mežica. Ustvarila je številne vidne vloge, ki presegajo ljubiteljsko raven. Sodelovala je tudi v pevskih zborih, bila je članica APZ Tone Tomšič v Ljubljani. Ukvarja se tudi s slikarstvom. Sodelovala je v raznih gledaliških skupinah po Koroškem, od leta 1963 pa sodeluje predvsem na Prevaljah, kjer deluje že v tretje desetletje. Za svoje delo prejela tudi Linhartova in druga priznanja.

BRONASTO SUŠNIKOVO PRIZNANJE

Marija RUPAR

ZA DOLGOLETNO DELO NA PODROČJU LJUBITELJSKEGA KULTURNEGA USTVARJANJA

Marija RUPAR je članica Kulturnega društva Prevalje, prej DPD Svoboda Prevalje in deluje v Gledališki skupini Prevalje-Mežica kot igralka, kostumografka in maskerka. Vrsto let je vodila mladinsko folklorno skupino v Osnovni šoli Franja Goloba Prevalje, ki je med drugimi plesi negovala koroško ljudsko plesno izročilo in gostovala s skupino na številnih prireditvah na Koroškem,

na republiških srečanjih in na kulturnih folklornih festivalih na področju nekdanje Jugoslavije. Folklor je pod njenim vodstvom dosegla izjemno kvaliteto. Ob 40-letnici delovanja, ki ga gledališka skupina praznuje letos, ne moremo prezreti njenega deleža vsestranskega amaterskega udejstvovanja, saj spada med kulturne ustvarjalke z najdaljšim stažem dela v kulturi na Prevaljah. Za svoje delo je prejela tudi Linhartova priznanja.

ZLATO PRIZNANJE ZA ŠPORT OBČINE PREVALJE

PLANINSKO DRUŠTVO PREVALJE

ZA DOLGOLETNO VZTRAJNO IN USPEŠNO DELO NA PODROČJU PLANINSTVA

PLANINSKO DRUŠTVO PREVALJE deluje že od leta 1919 in spada med eno najstarejših in najmnogičnejših društev na Koroškem in tudi v Sloveniji. Skozi dese-

tletja so se zvrstili številni predsedniki in člani odborov, ki so s svojim prostovoljnim delom, zavzetostjo in ustvarjalnostjo znali ustvariti prepoznavno društvo. V zadnjih letih je postalo Planinsko društvo Prevalje eno najprepoznavnejših in delovnih društev v kraju in na Koroškem. Povezuje planince, Prevaljčane, Korošce s te in one strani Gore. V njihovi oskrbi je koča na Uršlji gori, ki je skozi vsa obdobja spreminjala podobo, vedno pa je znala široko odpreti vrata svojim članom in vsem ljubiteljem planin. V sodobnem času je negovanje stoletne tradicije ljubiteljev planin, osveščanje ter spodbujanje ljudi h kvalitetnemu preživljanju prostega časa, neprecenljivo.

PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

Alojz VELUNŠEK

ZA PRISPEVEK NA GOSPODARSKEM IN DRUŽBENEM PODROČJU.

ALOJZ VELUNŠEK je kot dolgoletni vodilni član kolektiva Instalater Prevalje veliko doprinesel k razvoju nekoč največjega obrtnega podjetja na Koroškem, posebno v letih 1958-1984. Vseskozi je bil aktiven na gospodarskem področju, bil je tudi poslanec Zbora združenega dela SR Slovenije, član republiškega odbora za gradbeništvo in podpredsednik Republiškega odbora za obrt. Aktivno je sodeloval je v raznih družbenopolitičnih organizacijah na občinskem in republiškem nivoju in bil do upokojitve zaposlen kot sekretar Pokrajinskega odbora Ljudske obrambe za Koroško. Na Prevaljah je sodeloval kot član in odbornik v številnih telesno-kulturnih društvih, največ svojega prostega časa pa je posvetil delovanju na področju lovstva, predvsem delu v Lovski družini Jamnica Prevalje.

BESEDA NAGRAJENKE

Hvala v imenu dobitnikov priznanj Občine Prevalje za leto 2005.

Podeljena priznanja so dokaz, da je bilo naše delo opaženo in ovrednoteno in ponosni smo na to. Čast vsakega je, da je predlagan za družbeno priznanje. Vsak na svojem mestu smo delovali in prispevali svoj delež za našo skupnost.

Zahvaljeni za nagrado Občine Prevalje, ki mi je podeljena.

Za svojo dolžnost sem čutila, da s svojim delom na področju domoznanstva pomagam ohraniti spomin na našo kulturno dediščino. Kar je zbrano in zapisano, objavljeno, ne bo zatonilo v pozabo. Hvaležna sem vsem, s katerimi sem sodelovala. Moje vodilo sta bili zvestoba in ljubezen domačemu kraju in Koroški. Hvala.

Marija Suhodolčan Dolenc

ŠPORTNIKI LETA OBČINE PREVALJE 2005

Komisija za šport že tretje leto podeljuje naziv športnica leta, športnik leta in športna ekipa leta. Za leto 2005 so na podlagi osvojenih vrhunskih rezultatov nazive prejeli:

ŠPORTNA EKIPA LETA

ODBOJKARSKA EKIPA STAREJŠIH DEKLIC OŠ FRANJA GOLOBA PREVALJE

**ANA SKARLOVNIK,
NINA JURAJA,
SABINA RAČNIK,
ANJA LEŠNIK,
SARA VALENCI,
SARA SENEKOVIČ,
SARA PIKO,
SLADŽANA VIDAKOVIČ,
ALJA LODRANT,
KAJA ČAPELNIK,
MAJA SEKAVČNIK,
NINA NOVAK**

Za izjemne nastope in dosežene rezultate v državnem merilu

Odbojcarska ekipa starejših deklic je osvojila drugo mesto na državnem finalnem osnovnošolskem turnirju, ki je bil odigran na Jesenicah. Ana Skarlovnik je bila na finalnem tekmovalstvu izbrana za najboljšo igralko. Poleg tega uspeha je osnovnošolska odbojcarska ekipa deklic v zadnjih letih kar štirikrat osvojila prvo mesto med vsemi osnovnimi šolami v Sloveniji, kar je izjemen rezultat in najboljši doslej. Vodja ekipe je Štefan Peršak, trener ekipe je Danilo Ribič.

ŠPORTNICA LETA

Lea KOS

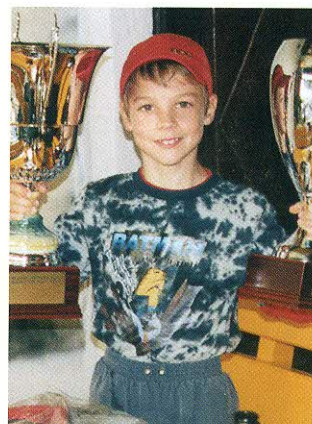

ZA IZJEMNE REZULTATE IN DOSEŽKE NA PODROČJU PLAVANJA

Lea Kos, rojena 1991, je mlada perspektivna športnica, ki se razvija v odlično plavalko. Je marljiva, vztrajna in borbena športnica in odlična učenka. Že sedem let aktivna plavalka, trenira dvakrat na dan po dve uri. Že peto leto je redna članica državne reprezentance po kategorijah in že od najmlajših kategorij dosega na državnih prvenstvih prve tri uvrstitve. Prva disciplina ji je bila najprej prsno plavanje, sedaj pa že tretje leto prosto oz. kravl. Tudi v letu 2005 se je udeležila številnih nastopov na različnih mednarodnih tekmovanjih: Italija, Avstrija, Nemčija, Madžarska, Poljska, Luxemburg, Češka, Slovaška, kjer je predvsem v disciplinah 50 in 100 m prosto redno dosegala uvrstitve med prve tri tekmovalke v svoji kategoriji.

ŠPORTNIK LETA

Matjaž SEKAVČNIK

ZA DOSEŽENE USPEHE NA PODROČJU TEKMOVALNEGA GOKARDA

Matjaž Sekavčnik (1997), učenec četrtega razreda osnovne šole na Prevaljah, je dober učenec in vsestranski športnik. V gokardu je pričel dirkati že pri štirih letih in pol kot najmlajši v svojem razredu. Prvi uspehi so bili doseženi v sezoni 2003/2004, kjer je bil tretji v skupni razvrstitvi, v sezoni 2005 je postal prvak v 50-kubičnih vozilih. V sezoni 2005/2006 je prešel v višji 60-kubični razred, trenira ga njegov vzornik in tudi prvak v gokardu Dejan Grabner. Nadarjenost za moto šport je podedoval od svojih prednikov, veliko podporo ima seveda v družini.

ODLIČNI UČENCI PRVE GENERACIJE DEVETLETKE OSNOVNE ŠOLE FRANJA GOLOBA PREVALJE V ŠOLSKEM LETU 2005/2006

Odličnjaki prve generacije devetletke na sprejemu pri županu dr. Maticu Tasiču

1. Oskar JANET	11. Lenart KUMPREJ
2. Lea KOS	12. Ana MLAČNIK
3. Anja LEŠNIK	13. Simon REKANOVIČ
4. Metka MAJERIČ	14. Gabrijela DOBRINA GOLOB
5. Nika PUC	15. Sara KUMPREJ
6. Rok SLENNIK	16. Ivana VERHOVNIK
7. Andrej BROMAN	17. Tjaša PEČNIK
8. Neja JANET	18. Maja SEKAVČNIK
9. Nina JURAJA	19. Anže ZAVOLOVŠEK
10. Gregor Kladnik	

VRTEC IN ŠOLA V SEPTEMBRU 2006 ZDRUŽENA V ENOTNI ZAVOD

Spremembe, ki so se dogajale na področju šolstva in predšolske vzgoje so puščale skozi čas otipljive sledi. Ene bolj, druge manj, določenih sprememb smo se veselili, druge so postavljale odprta vprašanja: kako? Bo dobro, ravnamo prav? Odgovori niso bili podani, do njih smo prišli sami, kakršni koli so bili. Nekatera vprašanja so ostala še vedno odprta?

Danes je v ospredju zahteva po demokratizaciji celotne družbe in posebno mesto pripada šolstvu, izhodišče vzgoje in izobraževanja je v vrtcih ter šolah. Obe instituciji sta prav zaradi spremenjenih družbenih razmer postali še kako pomembni. Kurikulum v vrtcih in šolah naj bi zagotovil spremembe. Je v nasprotju z prejšnjim poudarjanjem "kolektiva" in za "vse enako", kajti poglobitve spremembe, ki jih prinaša ta dokument, temeljijo predvsem na pestrosti izbire, pluralizacije kurikula, fleksibilnosti časovne organizacije življenja in

dejavnosti v vrtcih in šolah, kombinacije različnih metod, pester izbor vsebin itn. V pedagoški praksi se strokovne delavke velikokrat srečujejo s problemom izvedbenega kurikula in s tem tudi vzgojno izobraževalnega dela z vidika sprememb o pojmovanju otroka. Videti otroka kot kompetentno osebnost, samostojnega raziskovalca, mu nuditi možnost raziskovanja in odkrivanja, zahteva NE samo strokovno usposobljenega pedagoškega delavca, temveč zahteva hkrati spremenjeno vlogo odraslega pri procesu učenja z otrokom. Pojem "učenje" se pojavlja tako v vrtcu kot v šoli, le DA se predšolski otrok uči nekoliko drugače. Zato je nujno poznavanje razvojnih značilnosti in potreb predšolskega otroka, učenje predšolskega otroka pa je zahteven in odgovoren proces.

S pripojitvijo vrtca k osnovni šoli se proces učenja NE bo spremenil, vrtec BO ostal s svojim nacionalnim programom naravnih predvsem PO meri otroka. Z vstopom v šolo pa BO otrok imel možnosti pridobljeno znanje in izkušnje še nadgrajevati. Z ohranitvijo

avtonomnosti svojega prostora obeh institucij pa je vendarle potrebno poudariti, DA bosta kot skupni zavod imela skupno nalogo:

- dati podporo strokovnim podlagam kurikularnih načel,
- upoštevati temeljne pravice otrok in staršev,
- omogočiti strokovno izbiro vsebin in podporo otrokovemu učenju ter kritično vrednotenje dejavnosti.

Zavedati se moramo, DA je potrebno izkoristiti vsako otrokovo razvojno stopnjo in ji pripisati poln pomen. Naložba v otroka je dobra naložba za prihodnost, vrtec in šola pa imata v rokah niti otrokove prihodnosti. Biti vzgojitelj, učitelj zahteva neprestano lastno preverjanje, učenje, potrjevanje, spreminjanje in humaniziranje.

Naj bodo te spremembe dobre in pozitivne, naj bodo proces, kjer se bomo medsebojno učili, kjer BO dober partnerski odnos sprejemanja in dajanja – za dobro otrok.

Tatjana Grahovac,
ravnateljica Vrtca Prevalje

Pripojitev VVZ k osnovni šoli

Zaradi neizpolnjevanja pogojev za samostojni zavod, se vrtec Prevalje z novim šolskim letom pripoji k osnovni šoli Franja Goloba Prevalje. Devetletna osnovna šola je prinesla zgodnejši vpis v 1. razred. S tem je praktično mala šola v vrtcu postala 1. razred. S tem se je zmanjšalo število oddelkov v vrtcu pod številu, ki še dovoljuje delovanje samostojnega zavoda.

Zato je občina Prevalje sprejela odlok o pripojitvi Vrtca Prevalje k Osnovni šoli Franja Goloba Prevalje. S tem bo postal zavod OŠ Franja Goloba Prevalje v obsegu z nad 100 zaposlenimi. Zaradi tega je potrebno ustvariti primerne delovne in prostorske pogoje tudi za združeno administrativno-računovodsko službo ter zajeten arhiv.

V ta namen bomo v letnih počitnicah adaptirali in preuredili prostore bivšega hišnikovega stanovanja v upravni stavbi šole. Sredstva za ta namen so upoštevana v proračunu občine.

Pripojitev vrtca k šoli je predvidena 1. septembra 2006. Pravni postopek vodi podjetje Korkad, d. o. o. iz Mežice. Trenutno poteka postopek za ponovno registracijo zavoda pri Okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu. Celoten postopek poteka usklajeno z Občino Prevalje, da bomo lahko ustvarili ustrezne razmere, ki v vseh pogledih delovanja novega zavoda ne bi pripeljale na slabše, ampak kvečjemu na boljše.

Ivan Kušnik,
ravnatelj Osnovne šole Franja Goloba Prevalje

UTRINKI V ŠOLSKEM LETU 2005/2006

POSLOVILA SE JE PRVA GENERACIJA DEVETOŠOLCEV

Ob koncu šolskega leta 2005/06, se je od obveznega osnovnošolskega izobraževanja poslovila prva generacija devetošolcev. Kljub temu, da so zaključili z devetim razredom, so obiskovali osnovno šolo osem let, saj so v teku šolanja prestopili iz 5. razreda osemletke v 7. razred devetletke. Po programu osemletke se je izobraževal le še 4. in 5. razred.

Od 562 učencev na matični šoli, je bilo 84 devetošolcev, na vseh treh podružnicah je obiskovalo šolo še 59 učencev.

Učenci 9. razreda so opravljali nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine, matematike in biologije, ki ga je izbral minister za šolstvo kot tretji predmet. Letos smo v 4. razredu devetletke pričeli z rednim poukom angleščine, seveda tudi na podružnicah.

V tem šolskem letu smo izpeljali nivojski pouk v celoti v zadnjem triletnju. Pri tem delu smo dobili dragocene izkušnje pri strokovnem delu, pa tudi v povezavi s starši, saj so ti soodločali z vključitvijo učenca v izbrani nivo pri slovenščini, matematiki in angleščini. Dobljene izkušnje z tremi zahtevnostnimi nivoji pri omenjenih predmetih so pozitivne, zato bomo z njimi nadaljevali tudi v šolskem letu 2006/07. Kot zanimivost naj omenim tudi to, da večina učencev, kljub temu, da mora izbrati najmanj dva izbirna predmeta, izbere tri izbirne predmete.

V okviru projekta HURA, PROSTI ČAS, smo v jesenskih počitnicah za učence organizirali razne športne aktivnosti v šport-

Evroposlanka Ljudmila Novak med učenci
Osnovne šole Franja Goloba Prevalje

ni dvorani. Sredstva za to smo pridobili na natečaju od Zavoda za šport RS. V prazničnem decembru so si učenci ogledali v SNG Maribor predstavi Peter in volk ter Hrastač. Ob pouku smo se vključili v različne projekte, tudi mednarodne. Sodelovali smo z avstrijsko osnovno šolo Božji grob pri Pliberku ter osnovno šolo Škocijan pri Klopinskem jezeru. 9. maja, na dan Evrope, so naši učenci z učenci osnovne šole Škocijan pri Klopinskem jezeru in v Slovenj Gradcu skupno nastopili s projektom Evropska vas. Isti dan nas je v okviru projekta Evropski pomladni dan obiskala EU poslanka Ljudmila Novak. V zanimivem in aktualnem pogovoru je z učenci spregovorila o prihodnosti mladitv v EU in delu EU poslancev.

Vključili smo se v ŠKL odbojke, ki je bila letos prvič organizirana. Osvojili smo odlično 3. mesto in bili proglašeni kot najboljša osnovna šola v organizaciji tega tekmovanja. Poleg tekmovalk in tekmovalcev, smo v ta projekt vključili še več drugih učencev, fotografov, snemalcev, plesalcev, navijaške

skupine, redarjev, maskot in tudi najboljšo osnovnošolsko spletno stran. Zato je v tem tekmovanju ŠKL - odbojke bilo poleg športnikov vključenih še mnogo drugih učiteljev. Tako je za nami še eno nadvse uspešno šolsko leto.

Ivan Kušnik,

ravnatelj Osnovne šole Franja Goloba Prevalje

ZAUPANJE V SAMEGA SEBE JE PRVA SKRIVNOST USPEHA

(Emerson)

Skupaj z učenci, učitelji in drugimi sodelavci skušamo ustvariti sodobno, ustvarjalno in spodbudno učno okolje, v katerem se bo lahko vsak učenec dokazoval in postal uspešen na svojem močnejšem in uspešnejšem področju.

To je vizija šole, ki je zapisana tudi v Letnem delovnem načrtu OŠ Franja Goloba Prevalje.

Z načrtnim delom, želimo učence vzpodbujati pri iskanju področij, na katerih bodo lahko najbolj uspešni. Ker je šola predvsem izobraževalna ustanova, se uspešnost šole meri tudi z rezultati na različnih tekmovanjih na različnih vsebinskih področjih. Glede na vizijo naše šole, učitelji mentorji učence spodbujajo, da se šolskih tekmovanj udeležujejo v večjem številu in se tako preizkusijo v svojem znanju in spretnostih.

Na nivoju šolskih tekmovanj iz logike, matematike, fizike, biologije, kemije slovenščine, angleškega jezika, nemškega jezika, zgodovine, geografije, Vesele šole in sladkorne bolezni je v šolskem letu 2005 - 2006 tekmovalo 572 učencev, nekateri od teh na več področjih. Učenci, ki so na šolskem tekmovanju dosegli dobre rezultate, so se skupaj z mentorji intenzivno pripravljali na regijska in na državna tekmovanja.

Skupna prizadevanja in načrtovanja so že v tem šolskem letu pokazala, da smo na pravi poti, saj smo na mnogih učnih področjih dosegali ene izmed najboljših rezultatov na nivoju državnih tekmovanj: 1 zlato priznanje iz geografije, 2 zlati iz biologije, 2 zlati iz zgodovine, 1 zlato iz kemije, 1 zlato iz slovenščine, 1 zlato iz fizike, 3 zlata priznanja iz sladkorne bolezni in 3 zlata iz Vesele šole.

Na tradicijo branja smo na naši šoli še posebej ponosni. Vsako leto učenci sodelujejo pri tekmovanjih za različne bralne značke.

Prežihovo in Suhodolčanovo bralno značko je osvojilo 430 učencev, za vseh osem let pa je bralno značko osvojilo 24 učencev. Ti učenci so na valeti prejeli posebno priznanja.

Evropska vas

Tekmovanja za nemško bralno značko se je udeležilo 38 učencev, 18 učencev je prejelo zlato priznanje. Tekmovanja za angleško bralno značko se je udeležilo 58 učencev, 13 učencev je prejelo zlato priznanje. Za zgodovinsko bralno značko je tekmovalo 11 učencev.

Poleg tekmovanj, ki so vezana na predpisano učno snov, pa so učenci aktivni tudi na drugih področjih.

Ponosni smo na področje glasbe, kjer imamo kar tri pevske zборе. V njih sodeluje 150 učencev.

Na športnem področju smo dosegli zelo dobre rezultate pri odbojki, nogometu, plavanju, karateju, košarki in atletiki. Prav tako so zelo aktivni mladi planinci in prometni krožek.

Že tretje leto pa se povezujemo z dvema šolama iz Avstrije. Učenci si med seboj dopisujejo preko e-pošte, se obiskujejo, sodelujejo v skupnih akcijah in projektih (Evropska vas).

Mira Hancman,
pomočnica ravnateljice
Osnovne šole Franja Goloba Prevalje

meščanske družine. Ob vaških potokih in rekah so si uredile perišča. Vse perice, ki so imele obrtno dejavnost, in gospodinje na podeželju, so prale po enakem postopku in uporabljale enake pripomočke. Za bolj učinkovito pranje so razvile različne recepte za milo in ostala čistilna sredstva. Na podeželju so ženske prale za lastne potrebe in v manjšem obsegu. Poklicno se niso ukvarjale s pranjem tako kot v večjih mestih. So pa nekatere za plačilo prale samskim delavcem.

Pri pranju je bilo zelo priljubljeno petje in pogovarjanje o vsakdanjih stvareh, veselih in žalostnih, vendar tudi prijetnega opravljanja ni manjkalo. Pesmi, ki govorijo o pericah, je zelo malo, vendar pa lahko rečemo, da so.

Tehnologija se je počasi razvijala. Električna je bila v domove napeljana po letu 1910, v oddaljene vasi pa še veliko kasneje. Kljub temu so prvi pralni stroji začeli opravljati svoje delo šele po letu 1960. Z njimi je prišlo tudi olajšanje za perice in gospodinje. Pralni stroj jih je razbremenil enega izmed najtežjih gospodinjinskih del – pranja perila.

Pri raziskovanju sem odkril, da so se vse do danes ohranili stari postopki in faze pranja, izboljšala so se le pralna sredstva. Ohranili so se tudi stari nazivi in pralno izrazoslovje. To je zelo dragoceno, če pomislimo, da se naše življenje zelo hitro spreminja in izginja vse, kar je staro.

Lenart Kumprej,
mladi raziskovalec

Petje na šoli je zopet oživel, zborovodkinji Anita Juraja in Tatjana Mori sta navdušili za petje kar 150 učencev

RAZISKOVALNE NALOGE

Raziskovalne naloge imajo na naši šoli že dolgo tradicijo. Zadnjih 5 let pa smo tem nalogam dodali še poseben pomen. V sodelovanju z Občino Prevalje, ki vsako leto pripravi razpis za raziskovalne naloge, pripravimo sodobno predstavitev nalog, na katero povabimo tudi predstavnike Občine Prevalje, predstavnike drugih javnih ustanov, starše in prijatelje avtorjev raziskovalnih nalog. Lahko rečemo, da smo letos praznovali malo obletnico - 5 let.

RAZISKOVALNE NALOGE NA TEME OBČINSKEGA RAZPISA v šolskem letu 2005/2006

1. PEREMO, PA PEREMO PO CELI LJUBI DAN

Mentorica: Romana Košutnik

**Avtor: Lenart Kumprej – BRONASTO
PRIZNANJE (Zveza za tehnično kul-
turo Slovenije - Mladi raziskovalci)
Področje: zgodovina**

V svoji nalogi z naslovom "Pa peremo, pa peremo po celi ljubi dan", sem raziskoval, kako so pred 80 leti prali perilo oziroma, kakšna je bila pralna kultura.

V obdobju, ko še ni bilo elektrike in ne vodovodne napeljave, so kljub temu skrbeli za čistočo in prali perilo. Tekoče vode je bilo v izobilju v potokih in rekah, priskrbeli so si jo tudi z ročnimi črpalkami iz podtalnice ter pri koritih. Pranje je bilo žensko delo. Ženske so prale za potrebe družine, v večjih mestih oziroma v okoliških vaseh pa se je razvila pralna obrt. Zaradi težkega gospodarskega položaja so si ženske morale poiskati dodatni vir zaslužka, da je družina lažje preživela. Začele so prati za bogate

2. VIJA VAJA VEN

Mentorica: Romana Košutnik

Avtorica:

**Ana Mlačnik – ZLATO PRIZNANJE
(Zveza prijateljev Slovenije)**

Področje: etnologija

V nalogi Vija vaja ven – Izštevanka in igre sem preučila ustne zgodovinske vire o tovrstni preteklosti v mojem rodnom kraju. Pri delu so mi pomagali sedmošolci naše šole. Intervjuvali so svoje starše in stare starše, kako so se igrali v svoji mladosti. Na osnovi zbranega gradiva sem pregledala vso dostopno literaturo in ugotovila, da so se igrali in izgovarjali podobne izštevank kot drugod na Slovenskem. Ugotovila sem ravno tako, da so se podobne igre igrali tudi drugod po svetu. Nekaj iger in izštevank pa je zapisanih le v moji nalogi. S pomočjo razrednih učiteljic sem preverila jasnost navodil in pravil iger pri urah športne vzgoje in podaljšanem bivanju. Ravno tako sem s pomočjo ankete preverila poznavanje in uporabo nekaterih iger pri četrto- in petošolci. Menim, da je

Nagrada iz rok župana

Lenart je pral po starem

Raziskovala je nasilje

Simon je dobro predstavil nalogo

Čestitka raziskovalki

Predstavitve raziskovalne naloge

moje raziskovanje pomembno, saj sem zapisala del kulturne dediščine, na katero so strokovnjaki postali pozorni v glavnem šele v devetdesetih letih 20. stoletja.

Ana Mlačnik,
mlada raziskovalka

3. KAKO SO SE ZABAVALI NA FARI MED OBEMA SVETOVNIMA VOJNAMA

Mentorica: Iva Potočnik

Avtorji: Ana Mlačnik, Simon Rekanovič, Tjaša Pečnik – ZLATO PRIZNANJE (Zveza za tehnično kulturo Slovenije – Mladi raziskovalci)

Področje: etnologija

V svoji nalogi smo odgovorili na vprašanje, Kako so se zabavali na Fari med obema vojnama. To vprašanje se je porajalo ob drugem, Zakaj se na Fari rojeni ali tam v mladosti živeči Farčani vsako leto srečujejo na Fari v gostilni pri Kristanu.

Ugotovili smo, da je bila Fara kmečko-proletarska soseska, kjer so živeli predvsem kmetje, obrtniki, najemniki, na Prevaljah pa so se košatili purgarji – obrtniki, trgovci, uradniki, učiteljstvo ... Center orlovstva je bila Fara, center sokolstva pa je bil na Prevaljah.

Na vsakem koncu današnjih Prevalj so se po svoje zabavali. V raziskovalni nalogi smo veliko izvedeli predvsem o družabnem življenju na Fari, ne o delu, in da ljudi danes povezujejo predvsem spomini na druženje in zabavo, ne pa na delo in trpljenje. Zabava je bila torej cilj naše naloge. Raziskovanje je pokazalo, da so naši sogovorniki srečno

preživeli svojo mladost v številnih družinah. Med odraslimi in otroki so veljala stroga nenapisana pravila, ki so jih v glavnem vsi upoštevali, sicer je sledila kazen. Odrasli in otroci so se zabavali vsak na svoj način. Odraslim so gostilne pomenile predvsem kraj za družabna srečanja. V njih so prirejali pustovanja in svečarije, jegerbale (lovske ples), poroke, miklavževanje ... Le posamezniki s Fare so se udeležili zabav sokolskih Prevalj, zato smo knedlbal (cmokov ples) in balinanje, ki nista bila značilni zabavi Fare, sta pa zanimivi, kljub temu popisali.

Sogovorniki so pozabili na nekdanje težave in življenjske preizkušnje. Spominjajo se predvsem lepega: otroških iger doma, na paši in v šoli, družabnih prireditev za odrasle, starih šeg in z njimi povezanih izštevank, pesmic, anekdot ...

Posebnost otroštva na Fari je bila, da so bili v igri trdno povezani otroci premožnejših in manj premožnih slojev. Sogovorniki se ne spominjajo ločevanja. Starejši so se otrokom posvečali in npr. ob petju, družabnih prireditvah zbirali otroke, ne glede na to, čigavi so bili.

Iva Potočnik,
mentorica

4. POJAV NASILJA MED MLADIMI

Mentorica: Mateja Pečnik

Avtorji: Zala Hovnik

Področje: psihologija

Zala je v nalogi opisala vrste nasilja. Podrobno je raziskala problematiko nasilja na šoli. Ugotovila je, da se večina učencev na šoli počuti varne, čeprav so določene ob-

like nasilja prisotne. Po mnenju učencev prevladuje psihično nasilje (zbadanje, posmehovanje ...). Ob primerih nasilja učenci iščejo pomoč pri odraslih, vedo pa tudi, na katere institucije se je treba v takih primerih obrniti.

Mateja Pečnik,
mentorica

Iz ankete sem ugotovila, da ima večina učencev v razredu več kot 2 prijatelja. V 7. razredu se najpogosteje v prostem času ukvarjajo s športom, gledajo TV in igrajo igrice na računalniku. V 8. in 9. razredu najraje igrajo igrice na računalniku. Poleg tega gledajo TV, se pogovarjajo s prijatelji ter se ukvarjajo s športom.

Ugotovila sem, da učenci vseh treh razredov vedo, da je na šoli največ psihičnega nasilja. Učence 7. razredov so največkrat poniževali in sramotili. V 8-ih in 9-ih razredih pa so jih največkrat zafrkavali. Večina učencev pa se vseeno na šoli počuti varno.

Ugotovila sem, da večina sedmo in osmošolcev o nasilju pove svojim staršem. Večina devetošolcev pa se o tem s starši več ne pogovarja. Po mnenju učencev storilci nasilja niso vedno isti. Ugotovila sem, da večina učencev meni, da so odrasli o nasilju na šoli premalo obveščeni. Večina anketiranih učencev še ni sodelovala pri nasilnem početju in je poskušala pomagati žrtvi nasilja. Večina učencev je seznanjena z institucijami, ki lahko nudijo pomoč žrtvam nasilja.

V vseh razredih se večina staršev doma pogovori z otrokom, če je v šoli ali doma kaj

narobe, nekateri starši pa svoje otroke tudi kaznujejo.

Zala Hovnik,
mlada raziskovalka

5. KAKO MLADI REŠUJEMO KONFLIKTE

Mentorica: Mateja Pečnik

Avtor: Nina Juraja

Področje: sociologija

Nina je v nalogi opredelila pojem konflikta. Opisala je metode reševanja konfliktov. V raziskavi je ugotovila, da prihaja med učenci do konfliktov zaradi širjenja neresnic. Učenci si običajno medsebojno izrekajo grde besede ali fizično obračunavajo. Pomoč ob konfliktih iščejo pri odraslih, ali pa se obrnejo na učence posrednike.

Mateja Pečnik,
mentorica

Na začetku raziskovalne naloge opredeljujem pojem konflikt in sicer na podlagi različnih virov in literature. Nato so opisane tri metode reševanja konfliktov:

- zmagam-izgubiš, ki temelji na zahtevah, moči in avtoriteti,
- izgubim-izgubiš, kjer nihče v konfliktu ne pridobi ničesar pozitivnega,
- Zmagam-zmagaš, ki temelji na sodelovanju in zaupanju.

Metodo zmagam-zmagaš uporabljajo pri svojem delu vrstniški posredovalci (mediatorji) na šoli. Le-ti pomagajo sptim učencem najti rešitev konflikta, in sicer s pogovori ter različnimi drugimi metodami. Najbolj učinkovit način reševanja konfliktov se učencem zdi pogovor. Vse ugotovitve raziskave sem predstavila v zelo zanimivi raziskovalni nalogi.

Nina Juraja,
mlada raziskovalka

6. POKOPALIŠČE DEVICE MARIJE NA JEZERU – OBZIDJE

Mentor: Hedvika Gorenšek

Avtorji: Daša Pruš, Nina Podojstršek, Karin Popovič

Področje: zgodovina

Pokopališča so povsod po svetu vir zgodovinskih podatkov in to je bilo naše vodilo že drugo leto, da raziščemo, kaj nam pripoveduje. Spoznali smo, da je pokopališče resnično zapis zgodovine, toliko imen, pomembnih osebnosti, zanimivih napisov, plošč, okrasja. Spoznali smo vrste grobov, značilnosti obdobj, ki se odraža na okrasju, status pokojnega in še in še. Pa naj kdo reče, da sprehod po pokopališču, pa četudi je od leta 1965 v mirovanju, ne odstira

preteklosti nekega kraja. Ob cerkvi Device Marije na Jezeru na Fari na Prevaljah so verjetno že zelo zgodaj dobili dovoljenje cerkvene oblasti za pokopavanje umrlih iz te fare, ni pa znan prvi vpis v mrliško knjigo v slovenskem jeziku. Vpis zadnjega pokopa Na Fari je bil 6. 11. 1965. Na pokopališču se odstira življenje preteklosti in to so spoznali mladi raziskovalci.

Hedvika Gorenšek,
mentorica

7. ŽIVALSKA IMENA V OTROŠKIH SPOROČILIH

Mentor: Iva Potočnik

Avtor: Simon Rekanovič – ZLATO PRIZNANJE (Zveza za tehnično kulturo Slovenije – Mladi raziskovalci)
Področje: slovenščina

V svoji nalogi Živalska imena v otroških sporočilih sem ugotovil, da učenci tretjega triletja osnovne šole Franja Goloba Prevalje uporabljajo živalska imena za sporočanje prijaznih in neprijaznih sporočil. Imenovali so 74 živali – domače, eksotične, že izumrle – v 1128 sporočilih. Živali pogostejše nastopajo v neprijaznih sporočilih – 777 (68,9 %) primerov, 351 (31,1 %) pa jih nastopa v prijaznih. Najpogostejša žival v prijaznih sporočilih je mravlja, saj so jo imenovali 69-krat. V neprijaznih sporočilih so najpogostejše uporabili prašiča – 162-krat, sledi pa mu krava – 56-krat.

Pridobljene podatke sem primerjal s svojimi v spominu in ugotovil, da poznam več primerov sporočil v prenesenem pomenu, kjer nastopajo živali. Ugotovil sem tudi, da učenci oblikujejo sporočila, v katerih živalim pripišejo lastnosti, ki jih v resnici nimajo, npr. len kot čmrlj, le-ta pa je v resnici zelo marljiv nabiralec medu. Zapisali so tudi novotvorbo – smo se zahrčkali.

Pridobljeno gradivo sem dopolnil tudi s primeri iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika, manj iz Latinskih pregovorov in rekov in zanimivostmi iz Živali v prispodobah 1 in 2 (Janez Keber).

Učenci so navajali predvsem primere in nagovore: ljubkovalnice in psovke, pregovorov in frazemov pa skoraj ne. Le tri pregovore. Menim, da jih mladi v vsakodnevem življenju uporabljajo zelo malo, skoraj nič. Ob pregledovanju gradiva za nalogo in brskanju po internetu sem zasledil pregovor, ki velja za moje sovrstnike: Pregovori so kot metuljčki, nekaj jih ujameš, drugi uidejo. Menim, da so moji sošolci slabi lovci. Obenem pa menim, da so revni, saj velja, da so pregovori bakreni novci znanja in da so mladi, ker za pregovor velja, da je pregovor kratek

stavek, ki temelji na dolgi izkušnji. Z leti se bomo postarali in, upam, tudi obogatili.

Simon Rekanovič,
mladi raziskovalec

8. VITAMIN C

Mentor: Dragica Brložnik

Avtorji: Anja Kunc, Jana Kučej, Nuša Počič, Zala Rihar

Področje: kemija

V zimskem in spomladanskem času veliko ljudi zboli za raznimi prehladnimi obolenji,

bronhitisom, gripo, raznimi virusi. Zdravniki in farmacevti priporočajo uživanje sadja, zelenjave, pitje čaja in uživanje vitaminskih preparatov. Med vitamini posebej priporočajo vitamin C. Zakaj je le-ta tako pomemben? Kakšne lastnosti ima? Kje ga najdemo?

To so vprašanja, na katere smo iskale odgovore. Z eksperimenti in anketo smo našle odgovore na ta vprašanja.

Dragica Brložnik,
mentorica

V MLADIH JE VELIKO ZNANJA IN RADOVEDNOSTI

V raziskovalnih nalogah je sodelovalo 13 učencev, vse naloge so bile odlično in sodobno predstavljene. Tudi v naslednjih letih se bomo potrudili, da bo tako, saj je v mladih veliko znanja, radovednosti, raziskovalne žilice, le vzpodbuditi in pomagati jim je treba. To pa so učitelji - mentorji v vseh teh letih pokazali, da znajo in zmorejo.

Vse raziskovalne naloge so na voljo v šolski knjižnici in knjižnici na Prevaljah.

Šola je živa, nenehno se spreminja. Da lahko rastemo in smo uspešni, je zasluga tudi staršev, ki ste nam pripravljeni pomagati in sodelovati. Zato se Vam zahvaljujemo in pričakujemo dobro sodelovanje tudi v naslednjih šolskih letih.

Mira Hancman,
pomočnica ravnatelja

PODRUŽNICA HOLMEC

Smo podružnica osnovne šole Franja Goloba Prevalje. Šola je bila zgrajena 1977. leta, prej je bila stara šola ob mejnem prehodu na Holmcu. Na šoli imamo dva oddelka in tri učiteljice.

Prvi oddelek je sestavljen iz 1., 2. in 3. razreda devetletke. V njem poučuje učiteljica Darka Küzma, ki je tudi vodja podružnice. V tem oddelku je 11 učencev, zato imamo dve uri na dan v razredu še tretjo učiteljico, Katjo Rožej. Drugi oddelek je sestavljen iz 4. razreda osemletke in 4. razreda devetletke. Tu je 5 učencev. Poučuje jih učiteljica Slavka Gradišnik. Učenci drugega oddelka imajo po programu devetletke že pouk angleščine dve uri tedensko. Naslednje šolsko leto bo na šoli tudi 5. razred devetletke, tako da bodo učenci, ko odidejo na matično šolo stari toliko kot prejšnja leta, saj je prehod s podružnične šole na šolo Prevalje lahko težak. Sicer se pa učno naši učenci na matični šoli dobro izkažejo, navajeni so samostojnega dela, so umirjeni in pridni.

Obšolske dejavnosti

Čez vse šolsko leto imamo na šoli tudi različne obšolske dejavnosti, ki potekajo v tečajni obliki. Pripravljamo proslave za krajanje in starše, ob pustu se našemljeni sprehodimo po vasi, se likovno in tehnično izpopolnjujemo, izobražujemo se na računalniku, zelo radi pa smo v naravi in na našem šolskem igrišču. Med šolskim letom sodelujemo s šolo na Prevaljah, gostujemo kakšno šolsko uro v veliki telovadnici ali v računalniški učilnici. Udeležimo se tudi kulturnih in gledaliških predstav. Učenci 4. razreda devetletke gredo v šolo v naravi.

Za letošnji zaključek šolskega leta smo si izbrali tridnevno počitnikovanje v Banovcih.

Zelo veseli smo računalnika, ki nam ga je podarila skupina teritorialcev. V pomoč nam bo pri vzgojno-izobraževalnem delu, veljal pa bo tudi kot pripomoček, da učenci

Učenci podružnične osnovne šole Holmec v računalniški učilnici

še na drug način izvejo zanimivosti o učni snovi in svetu.

Darka Küzma,
vodja podružnice Holmec

OSNOVNA ŠOLA LEŠE

Osnovna šola Leše je podružnična šola Osnovne šole Franja Goloba Prevalje. Pouk poteka v dveh kombiniranih oddelkih, kamor je vključenih 27 učencev. V prvi oddelek je vključenih 17 učencev v kombinaciji 1., 2. in 3. razreda, kjer poučujeta učiteljica Suzana Pušpan in vzgojiteljica Marina Stropnik. V drugem oddelku pa je 10 učencev v kombinaciji 4. razreda devetletke in 4. razreda osemletke, kjer poučuje učiteljica Mateja Glušič. Poleg pouka imajo učenci na šoli še možnost vključevanja v podaljšano bivanje. Tem učencem je zagotovljeno tudi kosilo na šoli. Na šoli imamo poleg rednega pouka organizirane tudi interesne dejavnosti, ki

Po gozdni učni poti

Izdelovali smo pisanice

potekajo v tečajni obliki. Pri delu nam pomagajo tudi zunanji mentorji. Vsako leto pripravimo na šoli prireditve: ob prihodu dedka Mraza, dnevu žena in materinskem dnevu, zaključku šolskega leta ... Povabimo starše in druge krajanje Leš in ti se prireditve z veseljem udeležujejo

Marina Stropnik in Suzana Pušpan,
podružnica Leše

PODRUŽNICA ŠENTANEL

Smo ena izmed treh podružnic matične šole Prevalje. Čeprav ima šolstvo v Šentanelu daljšo preteklost, je bila šola, v kateri imamo danes pouk, zgrajena šele leta 1984. Na šoli je v dveh oddelkih 12 učencev. V naslednjem šolskem letu pa bomo prvič izvajali program petega razreda devetletke. Vsebinska naravnost šole je ustvariti prijazno klimo za učence, starše in delavce. V 1. oddelku sta združena 1. in 2. razred devetletke, ki ga poučuje Andreja Tinta. V 2. oddelku sta združena 4. razred devetletke ter 4. razred osemletke, ki ga poučuje Renata Piko. Poleg učiteljic je zaposlena še kuharica – čistilka Erika Piko. Za učence, ki so od šole oddaljeni več kot 4 kilometre ter učence 1. razreda devetletke imamo organiziran prevoz s kombijem. Kombiniran pouk od učencev zahteva večjo samostojnost, kreativnost, delavnost, po drugi strani pa jim ponuja več individualnega dela, zato so učno zelo uspešni, tudi v nadaljnjem šolanju.

Obšolske dejavnosti

Poleg vzgojno-izobraževalnega dela učenci obiskujejo tudi interesne dejavnosti in se udeležujejo različnih tekmovanj in prireditev. Ustvarjalnost pri interesnih dejavnostih učenci zelo radi predstavijo na

Zimski sprehod

ŽIV ŽAV V VRTCU

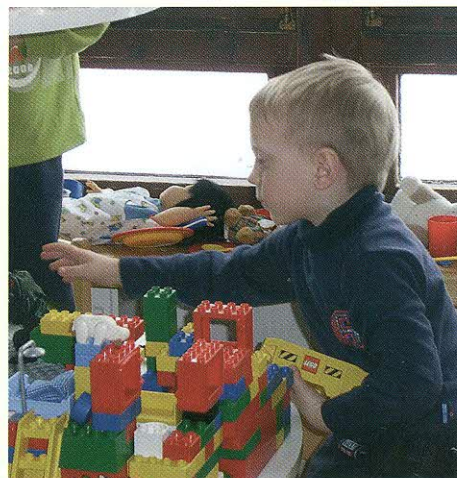
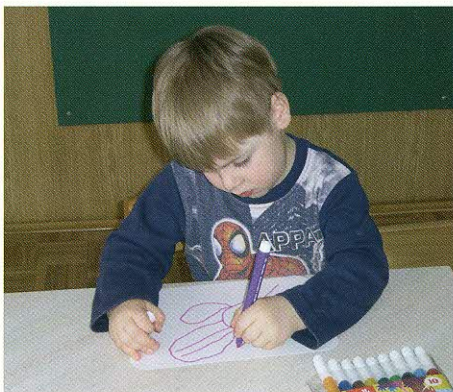

Folklor v Šentanelu ne bo zamrla

prireditvah v šoli in kraju. Radi se pokaže-
mo vsakemu, ki nas prosi za popestritev
svojega kulturnega programa. Tako smo v
tem šolskem letu nastopali tudi na otvoritvi
Povhovega mlina.

Vključujemo se tudi v različne projekte.
Najbolj uspešni smo bili s projektom Doma-
ča hišna imena v naši krajevni skupnosti, ki
je trajal kar 3 šolska leta in tako zajel več
generacij učencev. Avtonomija šole dopuš-
ča, da za organizacijo življenja in dela na
podružnici poskrbiva učiteljici. Med šolskim
letom organiziramo tri roditeljske sestan-
ke s strokovnim predavanjem, mesečne
in tedenske govorilne ure. K dobremu so-
delovanju s starši pripomorejo tudi skupna
srečanja, ki jih organiziramo trikrat letno:
kostanjev piknik, generacijsko srečanje ob
peki peciva v veselem decembru, zaključ-
na prireditev s piknikom. Povezujemo pa se
tudi z matično šolo ter ostalima dvema pod-
ružnicama. Razveselimo se vsakega gosta,
ki si pride pogledat našo šolo. Tako so nas
konec maja obiskali učitelji s Švedske, ki so
tudi prisostvovali pri pouku. Konec šolske-
ga leta si popestrimo s končnim izletom, ki
ga organiziramo skupaj s podružnično šolo
Holmec. Letos smo obiskali živalski vrt v
Ljubljani.

Renata Piko, Andreja Tinta,
podružnica Šentanel

PRI NAS JE VEDNO ŽIVAHNO

Če nas ne bi poznali, bi verjetno težko
verjeli, da je v ustanovi, kot je Dom starejših,
lahko živahno. Mnogi namreč mislijo, da so
v Domu večinoma nemočni stari ljudje, ki ne
počnejo nič zanimivega. Res je, da so ne-
kateri naši stanovanke že oslabei, veliko pa
je še živahnih, takih, ki se pogumno spopri-
jemajo s težavami, ki spremljajo starost.

Pri nas se aktivnosti začno že zjutraj s
telovadbo, nadaljujejo z zaposlitveno terapi-
jo, popoldne pa vsak dan potekajo skupin-
ske aktivnosti, kot so pevski zbor, literarna
in molitvena skupina, nemški, balinarski,
filmski krožek ter plesno gibalna skupina.
Ponosi smo, da večino popoldanskih aktiv-
nosti vodijo naši zunanji sodelavci-prosto-

voljci. Brez njih si dela v našem domu sploh
ne znamo več predstavljati. Za prostovoljce
bi lahko rekla, da prinašajo v Dom svežino,
tisti »ta mladi« pa veselje in prešerno razig-
ranost, ob kateri se naši stanovanke kar po-
mladijo. Stanovance skozi vso leto obiskuje-
jo otroci iz vrtca Prevalje in učenci Osnovne
šole Franja Goloba, s katerimi skupaj
ustvarjamo v številnih kreativnih delavnicah.
Seveda smo v domu veseli tudi gostov, ki
dodatno popestrijo vsakdanjik. To so pevski
zbori, člani gledaliških skupin, glasbene in
folklorne skupine, ansambli in literati.

Večkrat na leto se s stanovalki podamo
tudi na izlete. V mesecu maju smo obiskali
naše prijatelje, stanovance in zaposlene iz
doma starejših v Ljutomeru, v juniju pa smo
se udeležili revije pevskih zborov stanoval-

Na izletu v Kotljah

cev socialnovarstvenih zavodov Slovenije v Metliki. Seveda imamo radi tudi piknike v naravi, zato komaj čakamo na lepo vreme, da se bomo lahko podali na potep.

Vrhunec vseh dogajanj v našem Domu pa je zagotovo teden vseživljenjskega učenja, ki poteka v mesecu oktobru pod geslom "Sreča je v srečanju". Ob tej priložnosti izdamo interno glasilo Odzivanja, v katerem so zbrani literarni prispevki zaposlenih in stanovalcev. Svojci naših stanovalcev in številni obiskovalci se bodo strinjali z mano, da je v našem domu vedno pestro.

Tudi vi, dragi bralci Prevaljskih novic ste vabljeni, da nas obiščete in se udeležite kate izmed prireditev.

Petra Kobolt,
Dom starejših Na Fari

GORSKA REŠEVALNA SLUŽBA - POSTAJA PREVALJE

Ob 60-letnici

Pripadnost planinski ideji na Koroškem se zlasti odraža v velikem številu ljudi, naših prebivalcev, ki so vključeni v razna planinska društva skoraj po vseh krajih naše koroške regije. Številna planinska društva, ki vključujejo mnoge pionirske, mladinske odseke, zlasti šolsko mladino, so pogoj, da je planinstvo na pravi poti razvoja. Da je planinstvo zakoreninjeno med našimi ljudmi, je izjemna privlačnost našega okolja. Bregovi, doline, vrhovi, čudoviti kraji naših vzhodnih predelov Karavank. Ljudje so tod že od nekdaj radi hodili na vrhove in brege, saj jim je

narava to prisotnost vedno rade volje poplačala, bodisi z lepim razgledom ali drugimi naravnimi lepotami. V časih industrializacije naše doline so vrhovi vabili na zdrav zrak in zdravo življenje. Vse te lepote narave so privlačne za ljudi iz drugih krajev, obisk je vedno zadovoljiv.

Vsa ta vabljivost, te planinske lepote in privlačnosti pa pomenijo tudi težave in pasti za obiskovalce, če niso o naravnih težavah poučeni in se ne znajo zoperstaviti in obvarovati mnogih poškodb in nevšečnosti. Na Slovenskem, ki je delno alpska država, katero zaradi svojih gorskih lepote obišče mnogo ljudi, tudi iz zamejstva, je dobro poskrbljeno za varstvo številnih obiskovalcev.

Na Koroškem to delo opravlja Gorska reševalna služba - postaja Prevalje. Naša prisotnost, stalna pripravljenost, dežurne službe ob vseh večjih pohodih planincev na mnoge naše vrhove, sodelovanje - predvsem z mladino, učenje pravil varne hoje, spremljanje planinskih pohodov, dežurstva ob večjih planinskih prireditvah ob planinskih kočah, je naša stalna naloga. Ob naravnih nezgodah, nesrečah v gorskem svetu, iskanju pogrešanih, ob nevarnosti proženja plazov, to dopolnjuje našo dolžnost, delovati v gorskem svetu.

Celotno naše gorsko področje, ki ga nadzorujejo gorski reševalci Koroške, obsega celotno Koroško pokrajino. Vsi planinski vrhovi, planinske kočice, visokogorske kmetije in dolinske ustanove, civilne zaščite in postaje policije, so naše obveščevalne točke, od koder spremljajo vsa dogajanja v gorskem svetu. Vse te dolžnosti opravljamo popolnoma prostovoljno, brez plačila na human način: človek - človeku.

Da smo uspešni pri dajanju in nudenju pomoči potrebnim, je na Prevaljah organizirana Gorska reševalna služba - postaja Prevalje. Glavna skrb gorskih reševalcev naše postaje je, da smo tehnično in strokovno usposobljeni, tehnično opremljeni z vsemi najnovejšimi metodami gorskega reševanja. V GRS - postaji deluje 30 gorskih reševalcev, ki jih delimo na mnoge specialnosti: medicinsko osebje z zdravniki, za usposabljanje skrbijo inštruktorji, za hitro pomoč in prevoz imamo izkušene reševalce za reševanje v zimskem času izpod plazov imamo izkušene lavinske pse.

Reševalce delimo na člane in pripravnike. Gorski reševalci so vedno podvrženi disciplini, trdemu delu, predvsem slediti usposabljanju. Da smo svoje delo približali številnim obiskovalcem našega gorskega okoliša, v letnih mesecih redno dežuramo na najbolj izpostavljenih mestih, kjer se nahaja največ obiskovalcev in kjer je največ izpostavljenih krajev in možnih nesreč. V GRS

- postaji vsi skrbimo, da smo seznanjeni z vsem, kar se v naravi dogaja, da smo: vedno na mestu ob mnogih reševalnih akcijah, smo prisotni tudi v primerih, ko se nekdo izgubi, ne najde več poti do svojcev oz. so planincev. Veseli smo vsakega uspeha, ko lahko družini vrnemo otroka, ki se je zgubil, in tudi v primerih, ko vračamo mater ali očeta. Zaskrbljeni in žalostni smo v primerih, ko je bila narava močnejša in je zahtevala svojo žrtev. Naše delo, naše intervencije niso nikdar napovedane. V temni noči hitimo proti kraju, kjer se je zgodila nesreča, vračamo se zgodaj jutraj, izbojevali smo marsikatero bitko in za mnoge važno delo. Prijateljstvo, volja in humanost pomagajo, vse to je prisotno v slehernem gorskem reševalcu naše GRS - postaje. To svojo privrženost, predanost humanemu delu, usposobljenost, skrb za človeka opravljamo že dolgo vrsto let in prav v letošnjem letu želimo to prikazati in povedati ob praznovanju naše 60-letnice v jeseni.

Manjša odprava koroških reševalcev obletnico našega dela proslavlja v Andih, kamor se je odpravila v počastitev visokega jubileja Gorske reševalne postaje Prevalje.

Franz Telcer

Izlet kmečkih žena - pred gradom Miramare

UGOTOVITVE O OSNOVAH NASTANKA POIMENOVANJA PREVALJ

Ko so staroselci zasedali naše ozemlje, so kraje označevali na različne načine, da so se lahko orientirali in povezovali z že znanimi kraji. Dajali so jim imena po rekah in posebnostih zemljišč in po drugih izstopajočih značilnostih. Skozi stoletja so se imena spreminjala, v naših krajih z nemško-

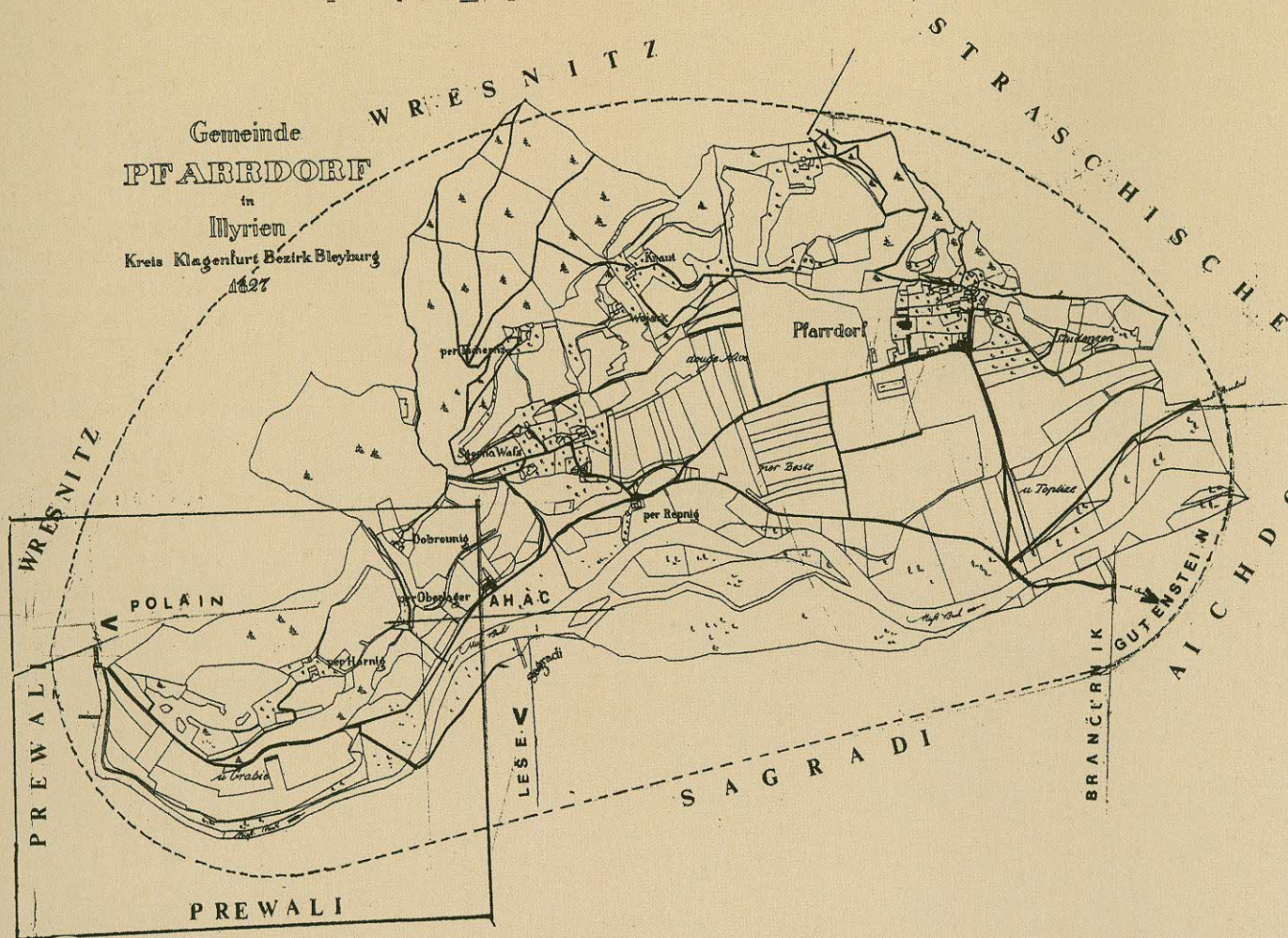
slovenskimi, in prenašala z ustnimi viri.

Razločevanje in spoznavanje krajevnih imen se je v dokumentih pogostje uporabljalo šele v času Marije Terezije v 18. stoletju ob nastajanju nove številčnejše upravne dokumentacije. Popisi prebivalcev, uvedba hišnih

števil, katastra, v katerega so vnašali imena krajev, kot so jih prebivalci uporabljali skozi stoletja.

Okoli Farne vasi in Zgornje vasi se pojavljajo kraji z mešano slovensko-nemškimi imeni Breznica, Dobja vas, Zagrad, Prevalje, Poljana.

KRAJI OKOLI „PREWALI”

Krajevnih imen Prevalje iz prevalo je v Sloveniji kar precej. Verjetno jih niso poimenovali po Rimljanih, ampak po konfiguraciji zemljišč. V zadnjem času je bil objavljen zapis tudi o gradnji žičniških povezav na Kaninu z italijanskimi na "prevalu".

Mežiško dolinski "preval" se vleče od meje z Mežiško občino ob desni strani Meže s strmim pobočjem iz obrobni hribov.

Prilagam Jožefinsko katastrsko mapo iz leta 1827, ki jih hranim tudi sam v zbirki dragocenih zemljevidov

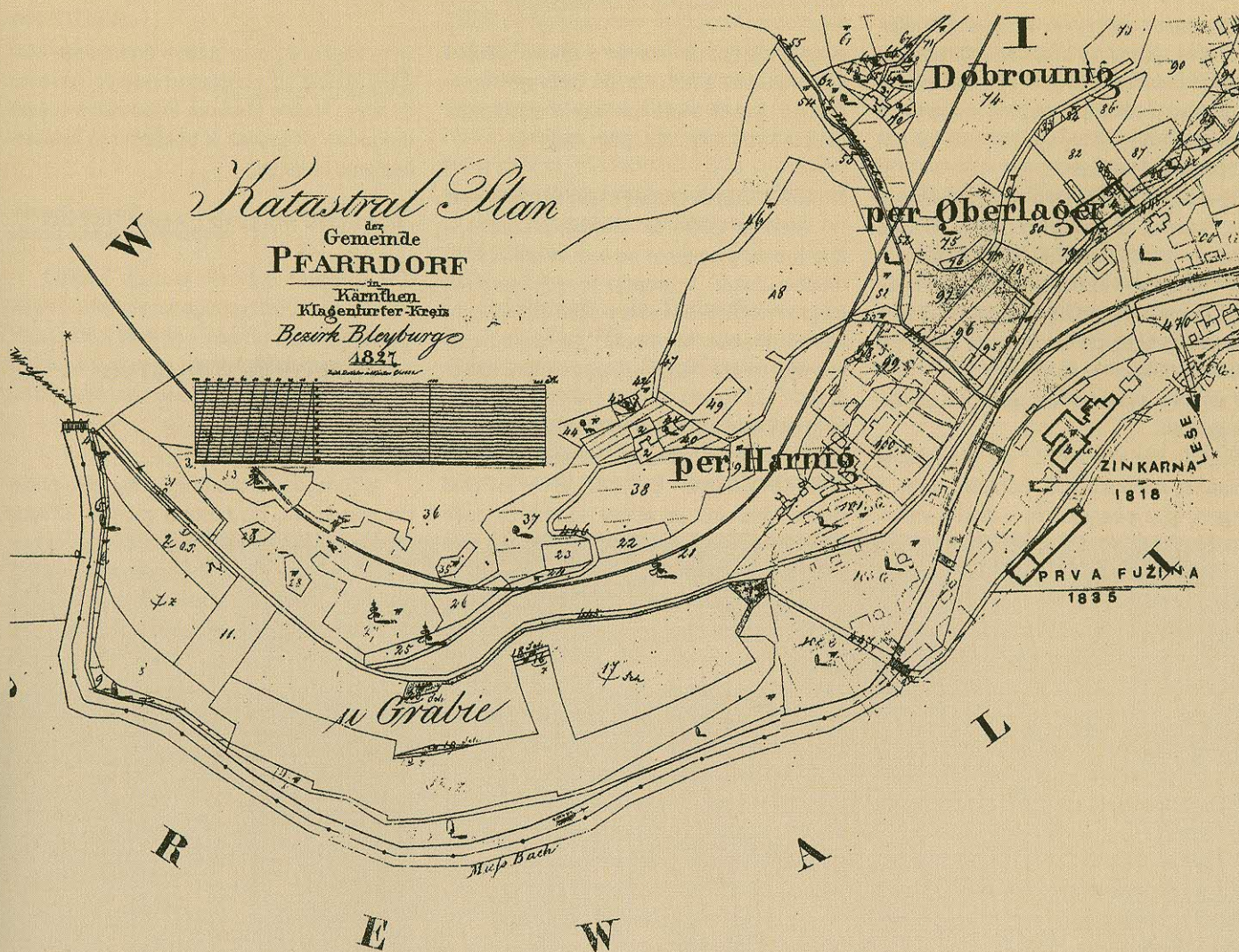
kot družinsko dragocenost in dragoceno dediščino kraja. Iz teh katastrov je razvidno, da ustanoviteljem železarne bratov Rosthornov ni bilo težko poiskati ime železarne, saj so jo zgradili na zemljišču imenovanem Prewali - Prevalje. Zajemalo je področje današnjih Starih sledi, Perzonalov, skoraj do Poljane.

Po letu 1855 so zgradili železarno na področju današnjega nogometnega igrišča, Ugaslih peči, ki so jo tudi imenovali Železarna Prevalje.

V gradivu franciscejskega katastra

za Koroško, ko so se pričele oblikovati občine, se pojavljata Prevalje in Farna vas kot dve različni sosednji katastrski občini, ki sta bili poimenovani po najpomembnejših krajih na teritoriju, ki sta ga pokrivali. Prevalje so se z razvojem železarstva začele širiti, zato so tudi prejšnje območje Farne vasi poimenovali Prevalje, ime ožjega zaselka okrog farne cerkve Device Marije na Jezeru pa skrajšali v Na Fari.

Franc Gornik

PREDSTAVITEV DRUŠTVA SOŽITJE MEŽIŠKE DOLINE

Dovolite, da se vam predstavimo. Smo medobčinsko društvo Sožitje za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Mežiške doline, s sedežem na Ravnah na Koroškem, Čečovje 24, društvene prostore pa imamo na Čečovju 63 d, Ravne na Koroškem.

Društvo je bilo ustanovljeno 20. junija 1967 na Ravnah na Koroškem. Delujemo na področju petih občin: Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd. Vseh članov je 430, od tega je 105 otrok in odraslih z motnjami v duševnem razvoju.

V preteklem letu smo se reorganizirali v invalidsko organizacijo. Ta status nam omogoča več prednosti pri prijavljanju na razne natečaje sredstev iz državnega proračuna, prav tako pa bolj jasno opredeljuje članstvo.

Združujemo otroke in odrasle z motnjami, njihove starše in skrbnike, sorodnike, strokovne delavce in prijatelje. Osnovna naloga društva je skrb za osebe z motnjami in večanje kvalitete njihovega življenja ter pomoč njihovim družinam.

Sredstva pridobivamo iz proračunov občin, krovne organizacije Zveze Sožitje Ljubljana, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, članarine, prodaje kolektarjev, donacij, prijavljamo se tudi na javne natečaje sredstev pri občinah za področje športa in kulture.

V društvu izvajamo tudi posebne socialne programe.

KLUBI PRIJATELJEV, so specifična skupina za samopomoč odraslih oseb z motnjami, kjer posameznik v družbi vrstnikov preko različnih dejavnosti, pogovornih tem, izmenjave izkušenj, novih spoznanj in doživetij, osebnostno raste, uresničuje svoje interese, soustvarja dinamiko v skupini in se vključuje v širše okolje, kot so:

SKUPINA STARŠEV KLASJE, združuje starše oseb z motnjami, ki jim je naložena skrb odgovornega in drugačnega starševstva in čutijo potrebo po opori, povezovanju, izmenjavi izkušenj ter želijo nekaj narediti tudi zase.

SKUPINA STARŠEV MLAJŠIH OTROK, izvajajo program zgodnje obravnave otrok s pomočjo strokovnjakov (specialni pedagog, logoped, fizioterapevt, psiholog ...)

SKUPINA ZA SAMOZAGOVORNIŠTVO, v skupini izvajajo program z vsebinami, ki so pomembne za življenje oseb z motnjami. Pogovarjajo se o delu, življenju, izobraževanju in dejavnostih v prostem času. Samozagovornišvo jim pomaga, da lahko nadzorujejo

Tabor Kluba prijateljstva na Obretanovem

svoje življenje, da ravnajo z njimi spoštljivo kot z drugimi ljudmi. Imajo možnosti spregovoriti, izraziti svoje mnenje in sodelovati. Skupino vodi univ. dipl. psih. Ana Pori.

SPECIALNA OLIMPIADA SLOVENIJE

V aprilu 2004 je društvo pristopilo k športnemu gibanju in se tudi včlanilo v 51. društvo Zveze. V gibanje je vključenih 19 mladostnikov in delujejo v štirih disciplinah: atletiki, malem nogometu, plavanju in namiznem tenisu. Redno izvajamo tudi rekreacijo.

LETOVANJA - družinski in doživljajski tabori za otroke in odrasle z motnjami.

NOVOLETNO SREČANJE - je zelo dobro obiskana prireditev, ki ima za naše člane in njihove starše izjemen pomen in ni denarja, s katerim bi bilo poplačano veselje in radost v očeh obdarovanih.

Izdajamo tudi svoje glasilo *Z roko v roki*. Lansko leto je društvo ustanovilo pevski zbor *Mlada srca*, ki se je že predstavil na srečanju mladih pevskih zborov v Črni na Koroškem in festivalu v Domžalah.

V društvu stremimo za tem, da našim članom, otrokom in odraslim z motnjami, nudimo kar se da največ dejavnosti in s tem bogatimo njihovo življenje. Zagotovo lahko rečem, da jih razveseljuje in osrečuje vsaka drobtinica pozornosti, ki jih v društvu ni malo. Poudarek dajemo čim večji odprtosti, informaciji, izobraževanju in seznanjanju širše javnosti o njihovem položaju. Prizadevamo si, da našim programom dajemo zvrhano mero življenja in kvaliteto. Ob tej priložnosti se prisrčno zahvaljujemo vsem občinam in njihovim županom, organizacijam, ustano-

vam, zasebnikom in ljudem dobre volje Mežiške doline za nesebično pomoč našemu društvu. Našim otrokom in odraslim dajete dragocen prispevek k boljšemu in kvalitetnejšemu življenju.

Danica Ozimic,
predsednica društva Sožitje

TURISTIČNO DRUŠTVO ŠENTANEL

V Turističnem društvu Šentanel je prišlo do zamenjave, do novega vodstva. Dolgoletnega predsednika Franca Pika je nadomestila Mojca Naveršnik v upanju, da bo tudi novo vodstvo tako uspešno delalo, kot so delali v turizmu v Šentanelu doslej.

Šentanel med najlepšimi vasm

Vas Šentanel z zaselki je po svojih znamenitostih in značilnostih o dobri hrani in dobrih ljudeh poznana širom Slovenije, pa tudi v tujini.

Svetlo nit aktivnega delovanja odbora vidi predsednica v povezovanju ter sodelovanju vseh društev in ljudi v Šentanelu in dodaja: »Mnogo je stvari, o katerih nam ni potrebno govoriti, le storiti jih moramo. Prisluhnimo okolici, kraju in ljudem, ki tukaj živijo, ali nas kot turisti obiskujejo. S skupnimi močmi, dobro voljo, z vneto in zavestjo, bomo ohranili izročilo naših prednikov, našo kulturo kraja, si polepšali naš vsakdan ter ob prihodu in dobrem počutju turistov izboljšali naš standard. Vse to je zagotovilo, da se spleča potruditi, slehernemu krajanu Šentanela za izgled okolice in prijetne med-sosedske odnose. Saj bomo le tako lahko konkurirali na trgu turistične ponudbe ter ohranili (staro) tradicijo in sloves šentanel-ske vasi, o starih običajih, o dobri hrani in dobrih ljudeh.«

Mojca Naveršnik,
predsednica TD Šentanel

60 let Lovske družine Jamnica

Lovska družina Jamnica praznuje 60-letnico organiziranega lovstva na Prevaljah. Vsak jubilej je vedno lokalno zgodovinskega pomena in čast za člane lovske organizacije praznovati tako visoko obletnico.

Maks Oserban,
strešina LD Jamnica

Predstavitev Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ravne in izvajanje programa v prvi polovici leta 2006

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, ki ga je leta 1996 ustanovila Vlada RS z zakonom in aktom o ustanovitvi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, se je z leti v slovenskem kulturnem prostoru uveljavil kot nosilec ali soorganizator neinstitucionalnih kulturnih dogodkov in pomemben posrednik kulturnih programov poklicnih kulturnih ustanov. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Ravne pokriva območje štirih občin in sicer občino Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje in Ravne na Koroškem. Sedež izpostave je na Ravnah na Koroškem. Od septembra 2006 pa bo izpostava določen čas delovala tudi na Prevaljah v skladu z dogovorom.

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Ravne deluje na treh nivojih in sicer: območni nivo (znotraj Mežiške doline), medobmočni nivo (z izpostavami Dravograd, Radlje ob Dravi in Slovenj Gradec smo pokrili Koroško regijo) ter republiški nivo.

Od Pliberka do Traberka

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Ravne vsako leto pripravi in organizira pevsko revijo Od Pliberka do Traberka, ki je najstarejša pevka revija na Slovenskem. V letu 2006 je ta revija potekala že 39. (devetintridesetič). Koncerti

Folklorna skupina Luka Kramolc Šentanel

so potekali tako pri nas kot tudi na avstrijskem Koroškem.

Naše pesmi naj donijo

V mesecu maju pa je v novem Narodnem domu v Mežici potekala revija otroških in mladinskih pevskih zborov Naše pesmi naj donijo, na kateri se je predstavilo 12 pevskih zborov iz Mežiške doline, kot gost pa se je predstavil tudi pevski zbor Mlada srca Društva Sožitje Mežiške doline. Na medobmočno srečanje, ki je letos bilo v Dravogradu, sta se uvrstila Otroški pevski zbor OŠ Prežihovega Voranca Ravne in Mladinski pevski zbor OŠ Franja Goloba Prevalje.

Gledališki abonma

Javni sklad ob pomoči Društva upokojencev Ravne organizira ogled gledaliških predstav v Kulturnem domu v Pliberku. V abonma je vključenih tudi veliko Prevaljčanov.

Gledališka dejavnost

Na območju Območne izpostave Ravne, pa delujejo tudi štiri amaterske gledališke skupine (Gledališka skupina Prevalje-Mežica, Gledališka skupina Kulturnega društva upokojencev Prevalje, Gledališka skupina Kulturnega društva Svitanje Ravne in Mladinska gledališka skupina Kulturnega društva Prežihov Voranc Ravne), ki s svojimi predstavami razveseljujejo prebivalce Mežiške doline in tudi širše. Na medobmočno srečanje v Radljah ob Dravi se je uvrstila gledališka skupina Prevalje-Mežica z igro Toneta Partljiča: Štajerc v Ljubljani. Priznanje za glavno žensko vlogo je prejela Mirjam Lapanja, za stransko žensko vlogo pa Lizika Kacel. Čestitamo!

Kulturna dediščina

V mesecu aprilu smo izvedli območno srečanje otroških folklornih skupin, ki je potekalo v Družbenem domu na Prevaljah. Predstavilo se je 8 otroških folklornih skupin. Na medobmočno srečanje, ki je bilo nato v Šoštanju so se uvrstile: otroška FS OŠ Javorje, otroška FS KD Prežihov Voranc Ravne in otroška Folklorna skupina Hlaček OŠ Franja Goloba Prevalje.

Na našem območju delujejo tudi tri odrasle folklorne skupine (KD Gozdar Črna, Luka Kramolc Šentanel in odrasla folklorna skupina KD Prežihov Voranc Ravne). Tudi za te skupine organiziramo območno srečanje, ki je bilo letos aprila v Slovenj Gradcu, na medobmočno srečanje, ki je bilo letos maja prav tako v Slovenj Gradcu, sta se uvrstili Folklorna skupina Kulturnega društva Prežihov Voranc Ravne in Folklorna skupina Luka Kramolc Šentanel.

Pomoč pri organizaciji prireditev

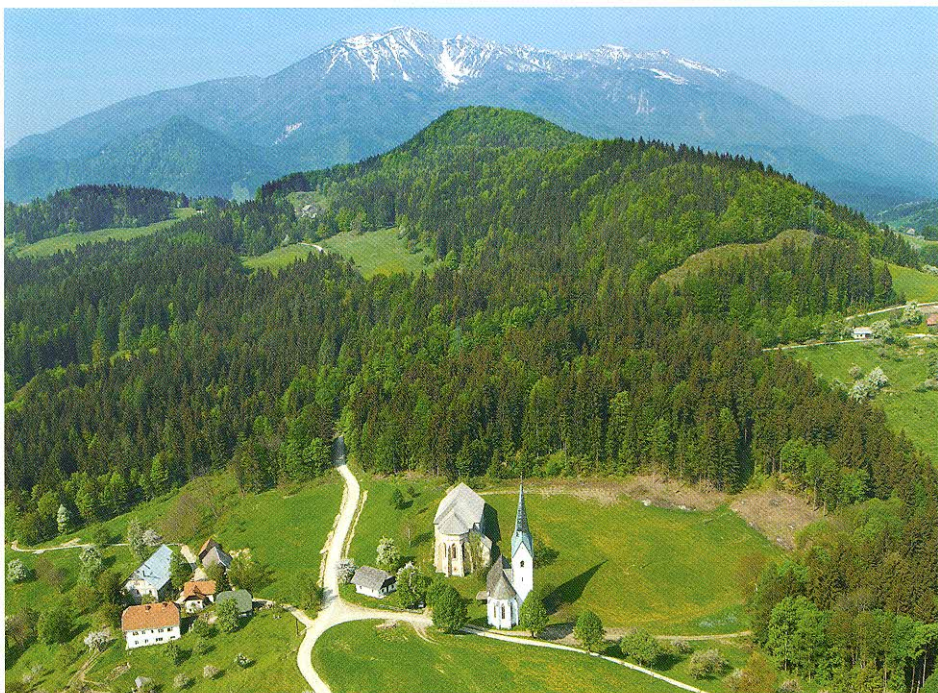
Javni sklad nudi vsem društvom na območju izpostave pomoč pri izvedbi njihovih prireditev, bodisi pevskih, gledaliških ali drugih. Pripravlja in razmnožuje koncertne in gledališke liste in podeljuje Gallusova priznanja in Linhartova odličja.

Iz vsega navedenega je razvidno, da je na območju izpostave najbolj razvejana pevska in glasbena dejavnost, gledališka ter folklorna dejavnost, trudimo pa se, da bi vzbudili in razširili tudi ostale amaterske dejavnosti likovno, literarno, plesno in filmsko dejavnost.

Jožica Pušnik,
vodja izpostave JSKD OI Ravne

ČEZMEJNI PROJEKT SLOVENIJA / AVSTRIJA »PO POTEH KOROŠKE KULTURNE DEDIŠČINE«

Projekt »Po poteh koroške kulturne dediščine« se izvaja v okviru Sklada za male projekte Programa Phare - čezmejno sodelovanje Slovenija/Avstrija 2003, na slovenski strani v Občini Prevalje in na sosednji avstrijski strani, v Mestni občini Pliberk.

Leški cerkvi

Projekt je sofinanciran v višini 50.212 EUR, kar pomeni 90% vrednosti celotnega projekta. Koordinator projekta je Občina Prevalje, ki izvaja projekt skupaj s projektnimi partnerji: Mestno Občino Pliberk, Društvom Kulturni dom Pliberk, Koroškim pokrajinskim muzejem Slovenj Gradec, enoto Ravne na Koroškem, Kulturnim društvom Prevalje, Kulturnim društvom Leše, Kulturnim društvom Šentanel, Turističnim društvom Poljana in Turističnim društvom Šentanel.

Namen projekta je predstaviti kulturno in naravno dediščino v Občini Prevalje in Mestni občini Pliberk, glede na zaokroženost območja in povezanost krajev skozi zgodovino. Projektne dejavnosti zajemajo analizo obravnavanega območja, popis kulturne in naravne dediščine, oblikovanje in izdelavo fotomonografije, monografije, priredkov, filma in turističnih gradiv (zloženki, razglednici, zemljevida in spletne strani).

S projektom bomo analizirali in proučili naravno dediščino in še ohranjeno kulturno

dediščino na obeh straneh meje, ji določili razvojni moment ter pomen in ju promovirali v obliki kulturnega turizma.

Projekt se bo zaključil v mesecu avgustu 2006. Ob zaključku bomo pripravili tudi razstavo in predstavili vso ustvarjeno gradivo. V okviru razstave bomo izvedli tudi predstavitev filma o Občini Prevalje in Mestni občini Pliberk.

Stanko Kumprej,
vodja projekta

Ob 100-letnici Ljube Prenner in odkritje spominske plošče na rojstni hiši na Prevaljah

Okrogle obletnice so vedno dobrodošle za marsikateri na novo odkriti ali obujeni podatek. Tako je bilo tudi z rojstno hišo Ljube Prenner. Ugibanj o pravi rojstni hiši je konec, rodila se je v Farni vasi 8, v hiši, ki jo je leta 1872 zgradil Johan Gostentschnig, leta 1906, ob rojstvu pisateljice in odvetnice, pa je bila v lasti Peregrina Gostenčnika, kakor je sama zapisala v spominih, ki so ostali v rokopisu. Leta 1934 je hišo kupil Alojz Peče, zato je Prevaljčanom še danes znana kot Pečejeva hiša na Polju 7, čeprav je v desetletjih menjala lastnike. Do pravih podatkov o rojstni hiši je pomagala družina Koren, o tem priča tudi zemljiškoknjižni izpisek in rojstni list.

Nekaj zapisov pisateljice o svojem rojstnem kraju v rokopisu Moji spomini:

»Fara pri Prevaljah, moj rojstni kraj! Napisan si na moji doktorski diplomi: 'dominam clarissimam Ljubam Prenner in Fara apud Pravalje ortam'... in v odločilni uri si mi pomagal do lastne advokature. Hvala ti, moj rojstni kraj in moja Koroška domovina, zapisana na vseh listinah, mejnikih mojega življenja od krstnega lista dalje, ki nosi pečat: 'Župnijski urad Device Marije na Jezeru - Koroška'...«

»Moji starši so se poročili oktobra 1905 v stolnici v Mariboru ob 5. uri zjutraj pri prvi maši.

Nato sta se s starim pohištvom, ki sta ga kupila v Rušah od nekih starih zakoncev, preselila v Prevalje na Koroško v hišo Peregrina Gostenčnika, kjer sem se rodila 19. 6. 1906, moja sestra Josipina pa 17. 3. 1908.«

»Spominjam se, da je oče hodil na Strojno, visoko goro nad Prevaljami in govoril o njej, kako je pot tja gor naporna in huda. Nekoč nas je vlekel na visok hrib, pa ni bila Strojna, ampak Brinjeva gora, na kateri je stala lesena cerkev, in tam je bilo žegnanje in oče je tam kupil celo vrsto 'nog', to je mastnega peciva krofom podobnega, ki ga je razvrstil na svojo sprehajalno palico in jih tako nesel proti domu. Seveda smo capljali za njim.«

»... in moj spomin seže nazaj v nežno otroško dobo, ko naju je oče s sestro jemal s seboj na Telovo procesijo, mene je vodil za roko, sestro pa na drugi nosil in so se moje otroške oči napajale lepote poletnega dne po poti do fare Device Marije na Jezeru in po mednjivskih kolovozih nazaj do cerkve, kjer je pel veliki zvon tako veličastno, da so ženske poklekale ob poti in da se je zrak tresel v dolgih valovih in pesem pevcev in pevk se je skladno

Spominsko ploščo Ljubi Prenner na pročelju rojstne hiše Polje 7 na Prevaljah je odkrila sorodnica Barbara Šerbec.

zlila v hvalnico Ustvarjalcu vsega lepega in rodovitnega.«

Greta Jukič

45 let Bralne značke

Prva bralna značka, rojena na Prevaljah, je bila poimenovana po Prežihovem Vorancu, Lovru Kuharju, ob deseti obletnici pisateljeve smrti in ustanovljena z namenom:

»... da v mlademu rodu budi smisel za poglobljeno in kritično branje, zanj se odločajo učenci prostovoljno ...«

Prežihova značka je bila prvič podeljena 22. maja 1961 v Osnovni šoli Prevalje prvim desetim bralcem. Na slavnostni podelitvi na Prevaljah je bil častni gost pisatelj France Bevk. Bil je to dogodek za Prevalje in Koroško. Kakšno iskro sta pobudnika prof. Stanko Kotnik in Leopold Suhodolčan za-

netila s svojo idejo v slovenskem kulturnem prostoru še slutila nista. Zamisel o bralni znački je prišla iz ustvarjalnega in načrtnega razvijanja bralne kulture med mlade takratnega profesorja na osnovni šoli Prevalje, prof. Stanka Kotnika in ravnatelja Leopolda Suhodolčana.

Prof. Stanko Kotnik je rad poudaril, da je njegov največji praznik ravno sklep slavnostov Koroške, da bodo idejo o branju spravili v življenje.

Za slovenski koledar spomina, 8. marec 1960.

»Na ta srečni dan je koroški slavistični aktiv sprejel mojo pobudo, ki jo je zavzeto podprl moj prevaljski ravnatelj in vodja slavističnega aktiva Leopold Suhodolčan, da ob »šolski« slovenščini uvedemo še posebno obliko knjižne vzgoje - tekmovanja za značko. »

Prof. Stanko Kotnik

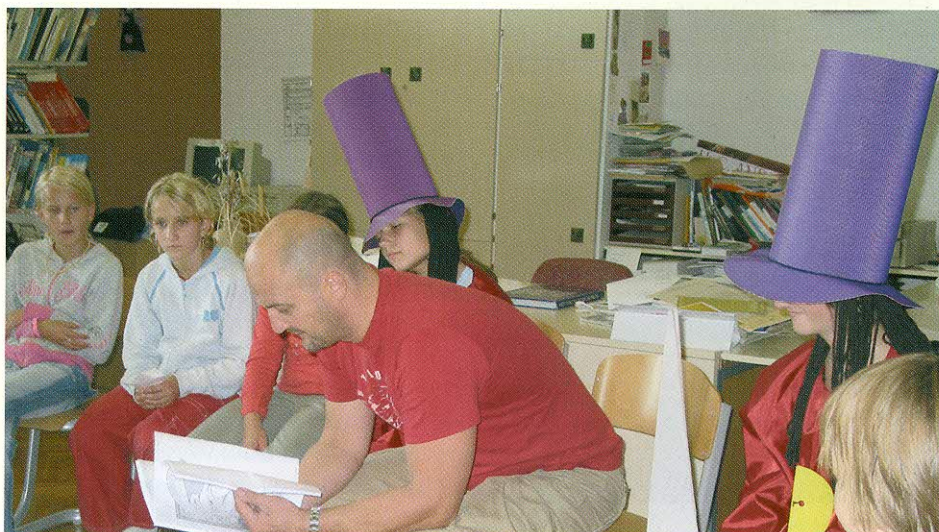
Prva se je Prežihovi znački čez tri leta pridružila Bevkova bralna značka, na pobudo Petre Dobrila so dodali še besedo bralna značka. Petra Dobrila Leopold Suhodolčan sta poskrbela, da je prišlo gibanje za bralno značko pod okrilje Zveze prijateljev mladine Slovenije. Danes berejo slovenski šolarji za več kot 40 bralnih značk.

Ohranilo se je načelo prostovoljnosti in to bralno značko ohranja mlado še po 45-letih.

14. septembra, ob Krojačkovem dnevu na Jesenskih srečanjih, bomo na Prevaljah v Spominskem parku postavili spominsko obeležje BRALNI ZNAČKI v čast v njenem rojstnem kraju.

Ohrani bog te v cveti, je zapisal Tone Partljič, naj bo tako.

Greta Jukič

Primož Suhodolčan med mladimi bralci

40 LET GLEDALIŠKE SKUPINE PREVALJE- MEŽICA KD PREVALJE

Gledališka skupina Prevalje Mežica KD Prevalje uspešno koraka proti 40-letnici delovanja gledališke ustvarjalnosti. Skupina je do sedaj uprizorila več kot 36 celovečernih gledaliških del, v celotnem obdobju pa smo pripravili številne proslave v kraju, tudi večje prireditve regijskega in republiškega pomena. Naš uspešni "hišni" režiser je vsa leta Vili Strel, nekatera dela pa sta režirala tudi Herman Vehovar in pokojni Franc Gutman. Mentor skupine in strokovni sodelavec je bil pokojni režiser Marjan Belina, dolgoletni tajnik združenja gledaliških skupin Slovenije, ki je bil tudi strokovni mentor Viliju Strelu.

V skupini se je skozi desetletja zvrstilo na desetine igralcev, nekateri pa sodelujejo že od samega začetka. Od vsega začetka je vključena v delovanje skupine ob Viliju Strelu in Dolfu Rauterju še Greta Jukič in Mara Rupar, Vida Hrovat, Tomo Banko, Ivek Tomaž, pozneje so se priključili in ostali zvesti Jože Krenk, Valentin Arnold, Lac Kūzma, Mirjam Lapanja, Mirko Lasnik, Liza Kac, Drago Milošević, Tone Dolenc ... Za svoj uradni začetek štejemo uprizoritev kriminalke Mišnica Agate Cristie, pred tem smo v okviru DPD Svobode Prevalje uprizorili Koroško ohcet v režiji Vilija Strele in pod pevskim vodstvom Albina Krajnca z Oktetom izpod Uršlje.

Skupina je v republiškem prostoru in v zamejstvu dosegala zelo lepe uspehe. Pogosto je bila izbrana za nastop na zaključnih republiških prireditvah gledaliških skupin Slovenije, upamo, da se bomo tudi letos uvrstili. Med naše največje uspehe šteje nastop na Zveznem festivalu gledaliških skupin bivše Jugoslavije v Trebinju - Peter Ustinov Komaj do srednjih vej, kjer je režiser prejel zlato plaketo za režijo. Komedija Carla Goldonija Sluga dveh gospodov pa je skupino

popeljala na Zvezni festival Večeri bratstva v Prizren. Štejejo tudi številna priznanja posameznikom, ki so jih dobivali za svoje ustvarjalno delo v amaterskem gledališču.

V predstavi Županova Micka, ki je bila naša večja uspešnica v zadnjih letih, ki smo jo premierno uprizorili leta 2001 in jo imamo še vedno na sporedu in smo z njo gostovali širom po Sloveniji in v zamejstvu, sta se zopet združila Vili Strel, režiser in Albin Krajnc, vodja ljudskega petja in tudi avtor zaključne pesmi predstave Županove Micke, sodelovali so najboljši pevci Mežiške doline. Z režijo se spoprijema tudi Mirjam Lapanja.

Ob koncu novembra bomo praznovali 40 ustvarjalnih let dejavnosti seveda z novo premiero komedije Toneta Partljiča Čaj za dve. Gotovo je 40-letnica pomemben jubilej ene najstarejših gledaliških amaterskih skupin v Mežiški dolini, na Koroškem in v Sloveniji.

Gledališka skupina je združena iz igralcev Mežiške doline; Črne, Mežice, Prevalj, radi bi prišli pod okrilje občin Mežiške doline, tudi v finančnem smislu, saj združujemo igralce celotne doline. Upamo, da nam bo to uspelo. To bi pripomoglo k večji strokovni rasti, saj si bomo lahko privoščili tudi poklicno strokovno pomoč. Če želimo uresničiti tehnično vsaj približno gledljivo predstavo, moramo nenehno vlagati v obnovo in dopolnjevanje tehnične usposobljenosti gledaliških predstav, v svetlobni park, to nesporno zagotavlja uspešnost predstave. Še vedno pa bo naš sedež na Prevaljah, kjer bomo z novim odrom in opremo kmalu dobili najboljše pogoje za delovanje.

Valentin Arnold,
predsednik Gledališke skupine
Prevalje-Mežica KD Prevalje

Vresov 35. letni koncert

V soboto, 27. 5. 2006, smo Vresovci v Druženem domu na Prevaljah izvedli svoj 35. letni koncert.

Kot prejšnje leto, nas je tudi letos pričakala polna dvorana ljubiteljev petja in ni lepšega za pevce in dirigentko kot zadovoljni obrazi občinstva in aplavzi, ki potrjujejo, da smo na dobri poti in da delamo dobro.

Letošnji koncert smo poimenovali "Obrazi glasbe sodobnih slovenskih skladateljev", saj je bila večina zapetih pesmi od še živčih skladateljev, ki danes aktivno ustvarjajo. Med 15-imi pesmimi pa so bile kar tri slovenske novitete in sicer Tu je nekaj bilo - Janija Goloba, Pomladna - Andreja Missona in Istrijon

- Alda Kumarja. Kljub novitetam seveda koncert ni minil brez koroških pesmi in začetek kot tudi konec so bogatile Dečva je u ruteču trebiva, Ko bi Ziljo noj Dravco, Šocej moj sel in N'mau čez izaro, ki je uradni del koncerta tudi zaključila. Koncert smo začeli v dvorani med poslušalci in s tem takoj vzpostavili pristen stik s publiko. Potem nas je pozdravil z dvema pesmima švedski zbor Laholms Manskor, ki je v teh dneh gostoval v Šentanelu in koncertiral v cerkvi na Prevaljah. Bili so prijetna sprememba za našo publiko, pa tudi Vresovci smo jim hvaležni za njihovo zanimanje za naš zbor.

Govor župana dr. Matica Tasiča je pokazal, da Vresovci kot je on, kljub temu, da ne prepevajo več aktivno v zboru, ostajajo Vresovci in čutijo z zborom, kar je seveda za nas še dodatna spodbuda.

Spodbuda vsem pevcem so seveda tudi priznanja, ki smo jih kot vsako leto podelili tudi letos. Za svoje ustvarjalno delo so jih prejeli:

- za pet let zvestobe Vresu: Oto Oder, ki v prvem tenorju s svojim pretanjenim poslušom in čudovitim glasom predstavlja enega od stebrov zbora.

- za petnajst let zvestobe Vresu: prof. Almira Rogina kot dirigentka polna ustvarjalnega duha in

Dušan Petrovič kot tajnik Vresa z veliko idejami in energije.

- za trideset let zvestobe Vresu: Mirko Volčanšek kot odbornik in neutrudni organizator turnej Vresa.

- za petintrideset let zvestobe Vresu: Maks Paradiž, ki je pred petintridesetimi leti kot prvi predsednik predsedoval zboru celih sedem let. Njegove odlične organizacijske sposobnosti čutimo pevci še danes in njegova pripravljenost za delo in pomoč v zboru je občudovanja vredna kot tudi maketa Vresovih poti, ki jo je pripravil.

- Jakob Rožič, ki je v vsa leta aktiven v odboru in ima arhiv in evidenco o dogodkih ali pevcih zbora za vsa leta nazaj. Iz te evidence je sestavil tudi natančno kroniko, ki spremlja skozi vse strani našo koncertno knjigo izdano ob 35. letnem koncertu. Knjiga je v veliki meri njegovo delo, saj je vodil zbiranje in urejanje prispevkov od začetka do konca. Jaki, Vresovci smo ti za to hvaležni.

- Rajko Ortan, ki je vsa leta aktiven v odboru in je z arhiviranjem not ustvaril funkcijo "arhivar Vresa". Rajko je poleg priznanja Vresa prejel tudi posebno priznanje Javnega sklada kulturnih dejavnosti območne izpostave Ravne na Koroškem za posebne zasluge pri razvoju Vresa in zborovskega petja. Priznanje mu je podelila ga. Jožica Pušnik iz JS KD RS, območne izpostave Ravne na Koroškem. Da imamo Vresovci tudi druge hobije kot

Štajerc v Ljubljani

petje, so dokazali člani naše likovne sekcije Jožko Fras, Samo Ceklin, Rajko Ortan in Janez Strle, ki so v avli Družbenega doma razstavili svoja likovna dela in s tem popestrili dogajanje ob koncertu, hkrati pa pokazali svojo izjemno ustvarjalnost in umetniško na-

darjenost. Razstavo likovnih del so v avli Družbenega doma spremljale fotografije in utrinki iz Vresovih turnej ter video posnetki teh potovanj.

Če se povrnemo nazaj k koncertu, moramo pohvaliti režijo ter scensko zasnovo, ki sta jo pripravili Nada Žunec in Almira Rogina, ki je pri izvedbi slovenskih novitet v izvedbo vpletla odlični dvanajst članski komorni godalni orkester, ki je krstno izvedel v celoti zamišljeno skladbo Janija Goloba. Instrumentalno spremljavo je skladatelj zapisal in Vresu podaril ob jubileju, Pomladno pesem skladatelja A. Missona pa je spremljal na violino njen sin Aleksander Rogina. Z zanosom sta koncert povezovala Ladislav Küzma ter Nada Žunec. Zelo dobrodošla je bila tudi tehnična pomoč Iva Brodarja ter Timoteja Žoharja.

Vse pesmi so spremljale čudovite fotografije priznanega umetniškega fotografa Toma Jeseničnika, ki so besedila pesmi obogatila z nepozabnimi motivi naše pokrajine.

Vresovci smo s koncertom zelo zadovoljni in si želimo, da bi tako uspel vsako leto. Hvala vsem, ki ste se trudili in nam pomagali, da smo ga organizirali in tudi zabeležili v medijih.

Samo Simetinger,
predsednik Vresa

Albin Krajnc

Na Prevaljah je nekaj ljudi, ki živo stopijo pred nas, če le slišimo njihovo ime ali priimek. Albin Krajnc. Takoj je pred nami. Gospod z rahlim štajerskim naglasom, vedno urejen, doma v tisti lepi hiši na Poljani. S petjem se ukvarja, pa gostilno je imel, tisto "tanobel" kamor nisi smel stopiti z blatnimi škornji. Postrvi je prodajal iz svojega ribnika in privatnik je bil dolga leta. Da, takšen se pojavi v zavesti večine občanov. Pa je naredil še mnogo več.

Ko sem pred nedavnim pripravljaval gradivo za predstavitev njegove pete pesmarice Pozdravljam te, ljubica zala, sem bil presenečen nad obilico gradiva, ki govori o g. Krajncu. Čeprav se že dolgo pozna, je bilo tudi zame precej stvari novih. Rodil se je 15. decembra

leta 1929 v vasi Vareja (Videm pri Ptuj). Po končani osnovni šoli je ob delu končal srednjo prometno šolo v Ljubljani. Leta 1961 se je preselil na Koroško in se zaposlil v železarni Ravne. Leta 1965 je odšel med obrtnike in kot obrtnik vztrajal do upokojitve. Že prva leta se je kot pevec priključil MePZ Prežihov Vranc in bil soustanovitelj Koroškega okteta.

Leta 1964 je ustanovil Oktet iz pod Uršlje. Omenil sem že, da sem podatke za predstavitev njegove pred kratkim izdane pesmarice črpal iz najrazličnejših virov, med drugim tudi iz glasila MePZ Vres iz leta 1972, katerega urednika sta bila Jakob Rožič in Jožko Kert. Tam sem na strani pet zasledil naslednji citat: »Zbor Vres ima predhodnika v nekdanjem Oktetu iz pod Uršlje ...«

Res lepo. Dobra semena si takrat sejal na pevskem področju. Vse te plodove še danes obiramo. In na četrti strani tega glasila piše: »In odločili smo se, da se krstimo za zbor Vres. Krstitev je bilo 20. decembra leta 1971 pri Brančurniku. Naša botra sta ljubezen in veselje do pesmi. Za nas najbogatejša.«

In čez petintrideset let smo v isti gostilni predstavljali tvojo peto pesmarico in tudi njej sta bila botra ljubezen in veselje do pesmi. Najbogatejša tudi za tebe. In ko prebiram naslove tvojih pesmaric, se mi zdi, da si v njih strnil svoje življenje. Roža na Poljani, 1992, Edina, ki sem jo ljubil, 1994, Domovini, 1999, Ko lipe dehtijo, 2003, Pozdravljam te, ljubica zala, 2006. Si avtor kar sto šestdesetih pesmi

in štiridesetih priredb. In tudi pel si tako. Saj se še spomniš, kako smo pod lipo sredi Dobrole Vasi, davnega leta 1978, prepevali slovenske pesmi. Peli smo tudi domovini in dvigovali narodno zavest sebi in bratom tam čez. Pa fantje in dekleta so se našli v zboru, da so se zaljubili in skrbeli za nov rod Slovencev. Tudi to je lahko poslanstvo pevskega zbora.

Bilo bi suhoparno, če bi našteval, da si bil predsednik tega in tega društva, pobudnik tega in onega srečanja. Drugače bom opisal tvoje delo. Če te ne bi bilo, bi na Poljani verjetno še stali silosi. Pa brvi čez Mežo proti Lešam najverjetneje ne bi bilo. In mojega ribnika in prvih zlatih ribic, ki si mi jih dal, tudi ne. Kozolec na Poljani bi bil drugačen in skulpture pred cerkvijo ne bi dajale topline Poljani. Na Volinjaku se ne bi srečevali in prevajalska jesenska srečanja ne bi bila takšna, kot so. Pa si s svojo trmo in idejami uspel. Le kdo ne bi podprl tvojih idej in se veselil uspehov, ki so v prid vsem nam.

Med številnimi lepimi željami, ki so ti jih pošiljali razni priznani slovenski strokovnjaki, sem za konec izbral naslednjega. Zapisal ga je Branko Mlakar: »Ljudska kultura, kultura, ki nastaja v narodu, je temelj vsemu. Brez nje ne bi bilo reprezentančne, visoke narodove kulture in brez nje bi bil narod neprepoznaven. Zatorej se vsi, ki tako razmišljamo, veselimo slehernega dosežka in prispevka v narodovo kulturno zakladnico.«

Edvard Osojnik

NA PREVALJAH SE JE RODILA SLOVENSKA PEVSKA ZNAČKA

Glasba je bistvena substanca vsakega naroda, saj se skozi njo kaže razumska in čustvena raven njegove biti, v njenih elementih se kaže nprav narodove duše – tako piše mag. Hedvika Vospernik v svojem eseju *Le-pota pete besede*, ki je priloga prvi slovenski šolski pesmarici A. M. Slomška, izdani v Celovcu 1853. leta.

Pesem – ta glasbena govorica človeka – je ena temeljnih kulturnih vrednot našega naroda. Bogastvo in pestrost ljudskega izročila, plodna in kakovostna ustvarjalnost slovenskih skladateljev, množičnost in kakovost zborovskega petja in pomembni dosežki slovenske zborovske ustvarjalnosti – vse to predstavlja dragocen delež v narodovi kulturi.

Slovensko zborovstvo se je po zaslugi nekaterih naših odličnih zborov povzpelo v sam vrh evropske in svetovne zborovske piramide.

V KD Mohorjan je vznikla zamisel o SLOVENSKE PEVSKO ZNAČKI (SPZ) – po vzoru BRALNE ZNAČKE, prav tako porojene na Prevaljah pred 45. leti, ki sta jo zasejala prof. Stanko Kotnik in takratni ravnatelj – pisatelj Leopold Suhodolčan.

Cilj zamisli o pevski znački: v mladih vzbuditi večje zanimanje za slovensko pesem, posvetno in cerkveno, ohranjati in gojiti to našo pesem in jo obvarovati pred vse močnejšim vplivom cenenege tujega glasbenega sveta in s tem prispevati delež k glasbeno estetski vzgoji mladih. Glasba oz. pesem je namreč za estetsko vzgojo šolske mladine še kako pomembna.

Za projekt SPZ je društvo Mohorjan izdalo tri pesmarice: ponatis prve slovenske šolske pesmarice A.M. Slomška Šola veselega lepega petja za pridno šolsko mladino, pesmarico za učence osnovnih šol Pevske stezi-

Podobe značk

ce (uredila mag. Hedvika Vospernik, likovno jo je opremil Stanko Lodrant) in pesmarico za veroučence Tebi pojem stvarnik moj (uredila Helena Buhvald in Jožko Kert, likovna oprema Leander Fužir).

Kot bralne značke, ki jih poimenujemo po slovenskih pisateljih, bomo pevske značke poimenovali po slovenskih skladateljih. Namenjene so mladini od šestega do petnajstega leta starosti. Prejmejo jih otroci za sodelovanje v šolskih in cerkvenih zborih, lahko pa se zanjo potegujejo tudi posamezniki, ki se naučijo lepo zapeti določeno število pesmi različnih težavnostnih stopenj, kot to določa pravilnik.

NA KOROŠKEM BODO KRAMOLČEVE IN SLOMŠKOVE PEVSKE ZNAČKE

Naš odbor SPZ je odločil, da bodo otroci – pevci koroških zborov prejemali Kramolčeve pevske značke, pevci cerkvenih zborov pa Slomškove. V Ljubljani so se odločili za Adamičeve pevske značke – glede na velike zasluge imenovanih za slovensko zborovstvo.

Projekt SPZ so ustanovitelji predstavili na vseh pristojnih organih – od Ministrstva za šolstvo in šport, Zavoda za šolstvo, MzK, JSKD, v zamejstvu, cerkvenih oblasteh in njihovih glasbenih komisijah. Povsod je bila zamisel lepo sprejeta.

V času rojevanja te ideje smo imenovali odbor pevske značke, predsednik je zborovodja Marjan Berložnik. Izdelali smo pravilnik o podeljevanju pevske značke, arhitekt Boštjan Čas je izdelal grafično podobo za listino (bronasto, srebrno, zlato) o podelitvi pevske značke, oblikovalec Igor Senekovič pa je izdelal likovno podobo pevske značke. Listine je natisnila tiskarna Formafilm Rado Žaže s Prevalj, značke pa je izdelalo podjetje Sitotisk Remec iz Radovljice.

PRVA PODELITEV PEVSKIH ZNAČK

V soboto, 17. junija 2006 ob 11. uri smo na koncertu otroških in mladinskih zborov v Druženem domu na Prevaljah prvič podelili SLOMŠKOVE, KRAMOLČEVE IN ADAMIČEVE PEVSKE ZNAČKE.

Bronaste (za tri leta prepevanja v zboru),

srebrne (za šest let) in zlate (za devet let) pevske značke so prejeli mladi pevci šestih nastopajočih zborov: treh šolskih zborov

Osnovne šole Franja Goloba Prevalje, Otroškega pevskega zbora Župnije Prevalje, Otroškega zbora Mlada Podjuna iz Pliberka na Koroškem in Otroškega zbora Glasbene matice iz Ljubljane.

Prireditvev je lepo uspela, okrog 240 mladih pevcev je prejelo 180 pevske značke – lep obetaven začetek tega projekta. Že na samem začetku smo seme pevske značke zasejali med mlade onstran meje. Lepo je bilo slišati in videti kar tri zборе naše osnovne šole in Otroški zbor Župnije Prevalje. Vsa pohvala gre njihovim učiteljicam oz. zborovodjem: Marini Stropnik, Tatjani Mori, Aniti Juraja in Heleni Buhvald za skrbno pripravo zborov za ta nastop. Zahvala gre tudi g. županu dr. Maticu Tasiču za pozdravni nagovor, Miri Hancman, ki je zastopala odsotnega ravnatelja Osnovne šole, gospodu Marjanu Berložniku, predsedniku odbora SPZ za lep govor.

Še posebej pa smo bili veseli sodelovanja dveh gostujočih zborov – Mlade Podjune, zborovodkinja Katja Mandl in Otroškega zbora Glasbene matice iz Ljubljane, zborovodkinja dr. Branka Rotar Pance, katerega pevci so želeli prejeti pevske značke prav v kraju nastanke te ideje.

Prva javna podelitev pevske značke je za nami. Predlagatelji in z nami vred mnogi prištaši te zamisli si želimo, da bi to seme lepo obrodilo, kot je to zaželel pevski znački tudi naš župan. Vsi pa se dobro zavedamo, da bo ideja o SPZ lahko zaživela v polni meri le ob zavzetemu delu in podpori učiteljev in vodstev šol, glasbenih pedagogov, katehetov, v sodelovanju s starši in podpori širše skupnosti.

Mladi radi pojo. Izrabimo to njihovo naklonjenost pesmi in popeljimo jih v svetove te lepe govorice človeškega srca. Da bo njim in vsem nam lepše živeti.

Jožko Kert,
predsednik KD Mohorjan
Marjan Berložnik,
predsednik Odbora slovenske
pevske značke

Prva podelitev

KOROŠKO KULTURNO POLETJE NA PREVALJAH

KOROŠKO KULTURNO POLETJE 2006

Pet občin v Koroški regiji je že drugo leto pristopilo k skupnemu projektu Koroško kulturno poletje. V občinah Slovenj Gradec, Radlje, Dravograd, Ravne na Koroškem in Prevalje se bo v času od 23. junija do 17. septembra zvrstilo okrog 50 kulturnih prireditev, večinoma glasbenih. Ogled teh prireditev je brezplačen, saj je del sredstev za njihovo realizacijo prispevala država, nekaj pa sodelujoče občine. Izvedbo prireditev je lansko leto Občina Prevalje zaupala KD Mohorjan - Jožku Kertu, letos pa so to zelo zahtevno organizacijsko delo prevzeli mladi - KD mladih dr. Franca Sušnika. Vse prireditve na Koroškem bodo tudi natančneje predstavljene v publikaciji, ki jo bo izdala RRA Dravograd.

Na Prevaljah si bomo v njihovi organizaciji lahko ogledali naslednje prireditve:

KOMORNI GODALNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

s solistom Juretom Gradišnikom

Petek, 23. 6. 2006 ob 20. uri v DD na Prevaljah.

Solist, Prevalčan Jure Gradišnik, je zaposlen kot prvi

trobentač Orkestra SNG Opera in balet Ljubljana. Za izvedbo koncerta za trobento Henrija Tomasija, 22. 6. 2005 z orkestrom Slovenske filharmonije pod mentorstvom prof. Stanka Arnolda, je prejel Prešernovo nagrado za leto 2005 na članicah UL.

ANIN KONCERT V LEŠKIH CERKVAH

Sobota, 22. 7. 2006, ob 20. uri v cerkvi sv. Ane na Lešah

Anin koncert - »Od samospeva do opere in operete«, v izvedbi vokalnega kvarteta, ki ga sestavljajo priznani in uveljavljeni slovenski solisti.

KULTURNI VEČER DRUŠTVA MLADIH DR. FRANCA SUŠNIKA Z GOSTI

Petek, 18. 8. 2006, ob 20. uri v gostilni Brančurnik Ob 25. obletnici smrti dr. Franca Sušnika, ki ga koroški dijaki in študenti poznajo le preko njegove nepojmljive kulturne in duhovne dediščine, preko ravenške gimnazije ter študijske knjižnice, ki se imenuje po njem, se je na Prevaljah utrla ideja o ustanovitvi društva mladih, ki bi nosilo njegovo ime in njegovega duha, naklonjenega mladim. Društvo se bo tako prvič javnosti predstavilo s kulturnim programom, v katerega bodo prepleteni zanimive gostje.

ULIČNO GLEDALIŠČE ANA MONRO: »Piknik«

Petek, 25. 8. 2006, ob 19. uri na parkirišču pred DD

Gledališče Ane Monró je doyen uličnega gledališča na Slovenskem, ki črpa navdih v commedii dell'arte, cirkusu in drugih oblikah umetniškega izraza.

AKADEMSKA FOLKLORNA SKUPINA FRANCE MAROLT: »Na križpotju«

Sobota, 2. 9. 2006, ob 20. uri v DD

V letih od ustanovitve do danes je akademska folklorna skupina s svojimi nastopi uspešno predstavljala slovenski ljudski ples doma in na tujem ...

MINI TEATER: »Miškolin«

Petek, 8. 9. 2006, ob 11. uri v DD

Nekaj tudi za najmlajše: v Miškolinov svet bo popeljal otroke Jurij Souček še z drugimi lutkarji.

KOROŠKI BRASS BAND

Nedelja, 17. 9. 2006 v farni cerkvi na Prevaljah

Koroški brass band sestavlja osem odličnih mladih talentiranih virtuozov na trobilih. Njihova glasba je mladostna in energična ...

Urška Pori

ŠPORT

Ureditev športno - rekreacijskega kompleksa Stadion Prevalje

Občina Prevalje je na objavljenem javnem razpisu za sofinanciranje investicij v novogradnje in posodabljanje športne infrastrukture v letih 2007 do 2009 kandidirala s tremi investicijami na področju športa: ureditev kegljišča v Druženem domu na Prevaljah, nakup športne opreme za OŠ Prevalje ter ureditev športno rekreacijskega kompleksa Stadion Prevalje.

Z investicijo ureditev športno rekreacijskega kompleksa Štadion Prevalje je predvidena rekonstrukcija vadbenih površin in spremljajočega objekta Ugasle peči 1 ter ureditev športne infrastrukture v športnem kompleksu v skladu s predpisanimi normativi za izvajanje športne dejavnosti. Namen investicije je trajno rešiti prostorski problem izvajanja športne dejavnosti ter omogočiti usmerjen razvoj kakovostnega, vrhunškega in rekreacijskega športa v občini.

Nove športne površine predstavljajo v bistvu sestavni del že obstoječih športnih površin. Celoten prostor je obravnavan kot enoten športni kompleks, pri tem pa je upoštevan tudi prostor izven samega kom-

pleksa, ki pa dopolnjuje njegovo namembnost in funkcionalnost. S funkcionalnimi delitvami teh prostorov je omogočena njihova komunikacija in omogočen prehod iz enega v drugi.

Skica stadiona - avtor Borut Bončina

rolerje, postavitve otroških igral, ureditev parkirnih prostorov in platoja pred objektom Ugasle peči 1 ter ustrezna ureditev dovozne ceste do objekta in stanovanjskih blokov v neposredni bližini športno rekreacijskega kompleksa.

V mesecu juniju 2006 smo v okviru tega projekta že pričeli z investicijo Ureditev igrišča z umetno travo. Za navedeno investicijo je občina kandidirala na javnem razpisu Nogometne zveze Slovenije in bila na osnovi meril in zahtev Nogometne zveze Slovenije uvrščena v prioriteten seznam investitorjev, katerih investicija izgradnja igrišča z umetno travo bo sofinancirana v letu 2006.

V skladu s podpisano pogodbo z Nogometno zvezo Slovenije bo investicija v vrednosti 15 mio sit zaključena predvidoma v mesecu avgustu 2006.

Mojca Orešnik,
vodja Oddelka za družbene dejavnosti

ŠPORTNI UTRIP NA OŠ FRANJA GOLOBA PREVALJE

Tudi to šolsko leto so našo šolo zaznamovali zelo dobri rezultati na športnem področju. Kot vsa leta do sedaj, smo tudi letos uspešno nastopali na številnih šolskih športnih tekmovanjih.

Najbolj obsežno in odmevno je bilo nastopanje v šolski odbojkarški ligi, ki jo je po zgledu šolske košarkarske lige letos prvič organiziral Zavod ŠKL. K tej uspešni promociji je veliko prispevala POP-tv s svojimi zanimivimi oddajami. Na finalnem tekmovanju za tretje mesto, ki je bilo v Kranju, smo dosegli odlično tretje mesto, v organizaciji teh tekmovanj pa je bila naša šola proglašena za najuspešnejšo osnovno šolo.

Učenci in učenke naše šole so se izkazali in dosegli odlične rezultate tudi na ostalih republiških osnovnošolskih športnih tekmovanjih. Pa poglejmo nekaj najodmevnejših osnovnošolskih rezultatov:

Špoort...

1. mesto na nogometnem turnirju v Breznu (osvojitev prehodnega pokala v trajno last)
2. mesto v finalu odbojka deklice (Metlika).
2. mesto na državnem prvenstvu v plavanju za osnovne šole v Ljubljani (Leja Kos).
3. mesto odbojka ŠKL - ekipa dečkov in deklic (Kranj).
- področne prvakine v mali odbojki (Radlje).
9. mesto na republiškem Dnevnikovem ekipnem krosu v Stični na Dolenjskem in uvrstitev na republiško finalno tekmovanje v odbojki na mivki za deklice, ki bo meseca junija v Brezovici pri Ljubljani.

Poleg navedenih rezultatov so naši učenci dosegli še veliko odličnih rezultatov na področnih tekmovanjih in tekmovanjih nižjega ranga. Da smo lahko bili tako uspešni, se moramo zahvaliti vsem staršem, ki otroke vzgajajo v športnem duhu, klubskim trenerjem in športnim pedagogom na šoli, ki so te učence pripravljali in jih vodili na tekmovanjih. Zahvala tudi Občini Prevalje, ki v veliki meri pomaga pri zagotavljanju dobrih pogojev in s tem omogoča strokovno vodeno športno vzgojo naših najmlajših.

Štefan Peršak, prof. športne vzgoje

PREVALJSKE ODBOJKARICE USPEŠNO ZAKLJUČILE SEZONO 2005/2006

Za nami je še ena uspešna tekmovalna sezona. Rezultati, ki so jih dosegle predvsem ekipe mladinskega razreda povedo, da v klubu delamo dobro in da se za bodočnost odbojke na Prevaljah ni bati.

V redno vadbo in tekmovanja je bilo vključenih 110 igralk iz Prevalj in Raven. Treninge je vodilo 7 trenerjev. Z doseženimi

Pohod

mi rezultati smo zelo zadovoljni, saj se je, tako kot lani, v zaključna tekmovanja državnega prvenstva uspelo uvrstiti vsem ekipam mladinskega razreda. Takega podviga ni uspelo doseči nobenemu drugemu odbojkarскому klubu. Še posebej ponosni smo na uspeh starejših deklic, ki so z osvojitvijo naslova državnih prvakinj stopile na najvišje stopničke. To je prvi osvojeni naslov našega kluba, ki smo ga priigrali na velikem igrišču, medtem ko smo na malem imeli že kar nekaj tovrstnih uvrstitev.

Naj naštejemo nekaj doseženih rezultatov naših vrst v državnem prvenstvu: članska vrsta, ki se je odpovedala nastopanju v I.DOL (prosto mesto je pridobila zaradi izstopa »Sladkega greha« iz Ljubljane ter »Zavarovalnice Maribor« iz Ljutomer), je v II.DOL zasedla 2. mesto ter si ponovno izborila napredovanje v I.DOL. Po tehtnem razmisleku smo se v klubu odločili, da se le-temu tudi v prihodnji sezoni odpoveduje-

Start je uspel

Odbojkarice in trener Danilo Ribič

mo. Razlogi za tako odločitev so že znani. Nastopanje v elitnem razredu zahteva večjo organiziranost, večja denarna sredstva in morda tudi okrepitev ekipe s kakšno izkušenejšo igralko. Vseh teh pogojev v klubu ne moremo zagotoviti. Druga težava pa je v tem, da je večina naših igralk študentk, ki zaradi študijskih obveznosti ne morejo obiskovati potrebnega števila treningov. Mladinke so že tretjo sezono zapored postale podprvakinje. Premoč so v skupini 32 udeleženi ekip morale priznati le mladinkam Nove KBM Branik. Bronasto medaljo med 42 sodelujočimi ekipami so si izborile kadetinke. Omenjene tri ekipe je vodil trener Franjo Jež.

Naše najmlajše deklince so v mini in mali odbojki pristale na 5. do 6. mestu. V mini odbojki je sodelovalo 27 ekip, v mali odbojki pa kar 73. Kot smo že omenili so starejše deklince postale državne prvakinje. V prvenstvu s 54 ekipami je na zaključnem turnirju, ki smo ga organizirali na Prevaljah, najvišji naslov pripadel našim igralkam. Izjemnega dosežka smo toliko bolj veseli, saj je bil končni rezultat zelo prepričljiv. Dekleta so namreč v celotnem prvenstvu izgubila le tri sete. Doseženi rezultat ni zgolj slučajen, ampak je rezultat kakovostnega in zavzetega dela. Igralke so bile tekom celega leta zelo obremenjene. Tekmovale so z ekipami svojih šol, kakor tudi v novo organiziranem prvenstvu po vzoru ŠKL, na katerem je sodelovala tudi OŠ Franja Goloba. V januarju so sodelovale v prvenstvu regijskih reprezentanc za ekipo Koroško-Savinjske regije. Junija lani so sodelovale na mednarodnih

igrah mladih v Celovcu in osvojile 1. mesto. Iger se bodo kot edina ekipa iz Slovenije udeležile tudi letos. V mesecu avgustu jih čaka nastop za mestno ekipo Raven na olimpijadi šolskih otrok, ki bo potekala v Bangkoku na Tajskem.

Za zmagovito ekipo pod vodstvom trenerja Danila Ribiča so v državnem prvenstvu nastopale naslednje igralka: Nina Juraja, Zala Verbole, Sara Piko, Sara Senekovič, Urška Urnaut, Anja Lešnik, Maja Sekavčnik, Barbara Oswald, Kaja Čapelnik, Sladjana Vidakovič, Maša Denša in Karin Popovič. Zala Verbole je bila na zaključnem turnirju proglašena za najboljšo igralko in Sara Piko za najboljšo napadalko.

V klubu skrbimo tudi za druge oblike družabnega življenja. V septembru smo naše igralka za nagrado za uspešno sezono in kot vzpodbudo za naprej peljali na enodnevni izlet v Gardaland v Italijo. Z igralkami in njihovimi starši smo se v lanskem maju zabavali tudi na pikniku. V času decembrskih praznikov pa smo povabili nekdanje igralka na srečanje vseh generacij kluba. Starejše igralka so pokazale, da se je dobra odbojka igrala na Prevaljah že včasih, mlajše pa dokazujejo, da se bo igrala tudi v bodoče.

Janez DOKL

Društvo za športno vzgojo in rekreacijo Partizan Prevalje

V društvu Partizan se redno ukvarjamo s športno vzgojo predšolskih otrok in kreativnimi dejavnostmi starejših občank in občanov.

Predšolski otroci, med njimi tudi nekaj mlajših učencev osnovne šole, vadijo v dveh skupinah. V starejšo skupino je vključenih trideset otrok, ki jih vodijo vaditeljice Tanja Strojnik, Sonja Grnjak in Gabi Grzina. Skupino najmlajših sestavlja deset do dvanajst otrok, ki vadijo skupaj s starši. Vaditeljici sta Suzana Ajd in Jasmina Boromisa.

Še bolj množični sta dve ženski rekreativni skupini. K vadbi redno prihaja okoli šestdeset žena, ki ob ponedeljkih vadijo v telovadnici, ob sredah pa se udeležujejo pohodov v okolico Prevalj. Ženski skupini vodita Ela Čepelnik in Marička Kotnik Čreslovnik. Uro in pol vadbe pa že dolga leta izvaja skupina moške rekreacije, deset do petnajst udeležencev, ki jih vodi Đemal Šumah. V to skupino vabijo nove člane.

Vadbene skupine najmlajših vsako leto organizirajo božično-novoletno praznovanje in pripravijo nastop ob zaključku vadbene sezone. V društvu želimo ponovno obuditi vadbo gimnastike, za kar pa moramo nujno pridobiti več vadbenih ur in usposobiti ustrezne vaditelje. Za nalogo smo si zadali tudi vključitev v projekt Športne unije Slovenije – "Zdravo društvo", kar bi pomenilo izboljšanje ponudbe društva na področju športne rekreacije.

Upravni odbor se redno sestaja oz. se sestaja po potrebi. Aktivno deluje osem vaditeljev, ki vestno vodijo posamezne skupine in se udeležujejo izpopolnjevalnih seminarjev.

Društvo torej redno opravlja svojo dejavnost, upam, da v zadovoljstvo svojih članov in tudi širše skupnosti.

Jure Srnko,
predsednik Partizana

Druženje, vadba v telovadnici, pohodništvo in kegljanje starejših žensk na Prevaljah

Starejše ženske, večinoma upokojenke imajo rekreacijo na Prevaljah verjetno že več kot 20 let. Pod vodstvom Elice Čepelnik pa se družijo pri vadbi in na pohodih od leta 1988. Takrat se je zbralo 10 žensk, ki so si rekle: »Zdaj, ko smo upokojenke, se ne bomo zaprle med štiri stene, ampak bomo za sebe nekaj naredile.« Oblikovala se je še skupina kegljačic in nekaj kegljačev.

Od tistega leta 1988 se ženske rekreirajo v telovadnici od oktobra do konca aprila. Pohodi pa trajajo dlje. Enkrat tedensko se dobivajo na pohodih, enkrat v telovadnici in enkrat na kegljišču. Zanimanje za rekreacijo pa je raslo. Telovadnica je postala premajhna, zato se je skupina leta 2003 razdelila na dve skupini – na starejše in mlajše upokojenke. Starejše je obdržala Elica, mlajše

MARIČKINA SKUPINA

Upokojenke rekreacijske skupine ob prijetnem druženju

pa je prevzela Marička Čreslovnik. V tem šolskem letu je imela Elica 32 članic, v moji skupini je bilo 33 članic. Obe skupini imamo vadbo in pohode vsaka zase, občasno pa se združimo. Na pohodih spoznavamo okolico Prevalj, včasih meje prevaljske občine tudi prestopimo, opazujemo naravo, se razgledujemo ... Vendar je najpomembnejše naše druženje, spoznavanje, tkanje prijateljstev in to, da se naklepetamo. Namesto pohoda smo kdaj priskočile na pomoč tudi kakšnemu kmetu. Enega zadnjih

pohodov smo zdaj že tretje leto izvedle v sodelovanju s PD Prevalje. Njihova vodnika sta nas spremljala na izletih na Uršljo goro, na Obir in letos na Olševo.

Ob novem letu in ob zaključku vadbe pa poskrbimo za družabnost še kako drugače.

Marička Čreslovnik

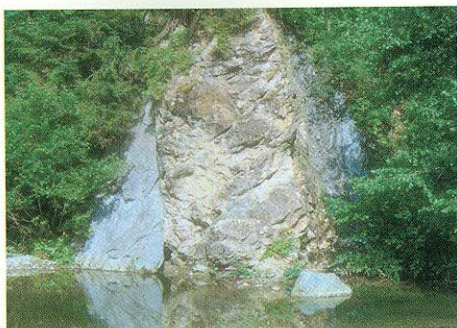
Tradicijo nogometa na Prevaljah nadaljuje Nogometna šola Prevalje

NARAVOSLOVNA DEDIŠČINA NAŠEGA OKOLJA

Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 22/03) je pomembno razširil področje varstva narave glede na prej veljavni zakon o naravnih in kulturni dediščini. Tako se ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti nanašajo na celotno naravo in preko varstva rastlinskih in živalskih vrst, posegajo na vsa področja dejavnosti človeka. Pojem naravne vrednote je v celoti prekril pojem naravne dediščine in naravnih znamenitosti.

Naravna vrednota je poleg redkega, dragocene ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. Zlasti so to geološki pojavi, minerali, fosili ter njihova nahajališča, površinski in podzemni kraški pojavi, podzemne jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, jezera, barja, potoki in reke z obrežij, morska obala, razstlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebki ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava.

Poljana: Izdanek kremenovo-sericitnega filita

V izdanku ob reki Meži je viden tektonski kontakt med kremenovo – sericitnim filitom in kremenovim porfirjem. Slikoviti geološki pojav ponuja zanimivo možnost vključitve v učno-izobraževalne in turistične programe.

Počevova lipa

Počevova lipa, ki stoji na poti iz Zagrada v Kot z obsegom 530 cm, spada med najlepše lipe v občini Prevalje. Raste na floristično bogatem travnem pobočju, kjer je tudi rastišče turške lilije *Lilium martagon*.

Dolga Brda: Močvirna dolina ob železniški progi Holmec-Dravograd

Močvirna dolina ob železniški progi Holmec-Dravograd predstavlja neprecenljivo vrednoto in ekološko celoto, ki ima izjemen pomen za ohranitev številnih ogroženih živalskih in rastlinskih vrst.

Majhno prehodno barje je edino rastišče močno ogroženega močvirskega petoprstnika *Potentilla palustris* na Koroškem.

Travišče pri mejnem prehodu Holmec

Tik ob državni meji z Avstrijo je južno od mejnega prehoda Holmec ohranjen manjši kompleks mokrotnih travnikov, ki ga na južnem robu omejuje potoček in manjši vlažen jelšev gozd, na severu pa železniška proga. Na tem področju je izjemno pomembna lokacija za favno metuljev, saj gre za enega zadnjih preostankov ekstenzivnih nižinskih travnikov v tem delu Slovenije.

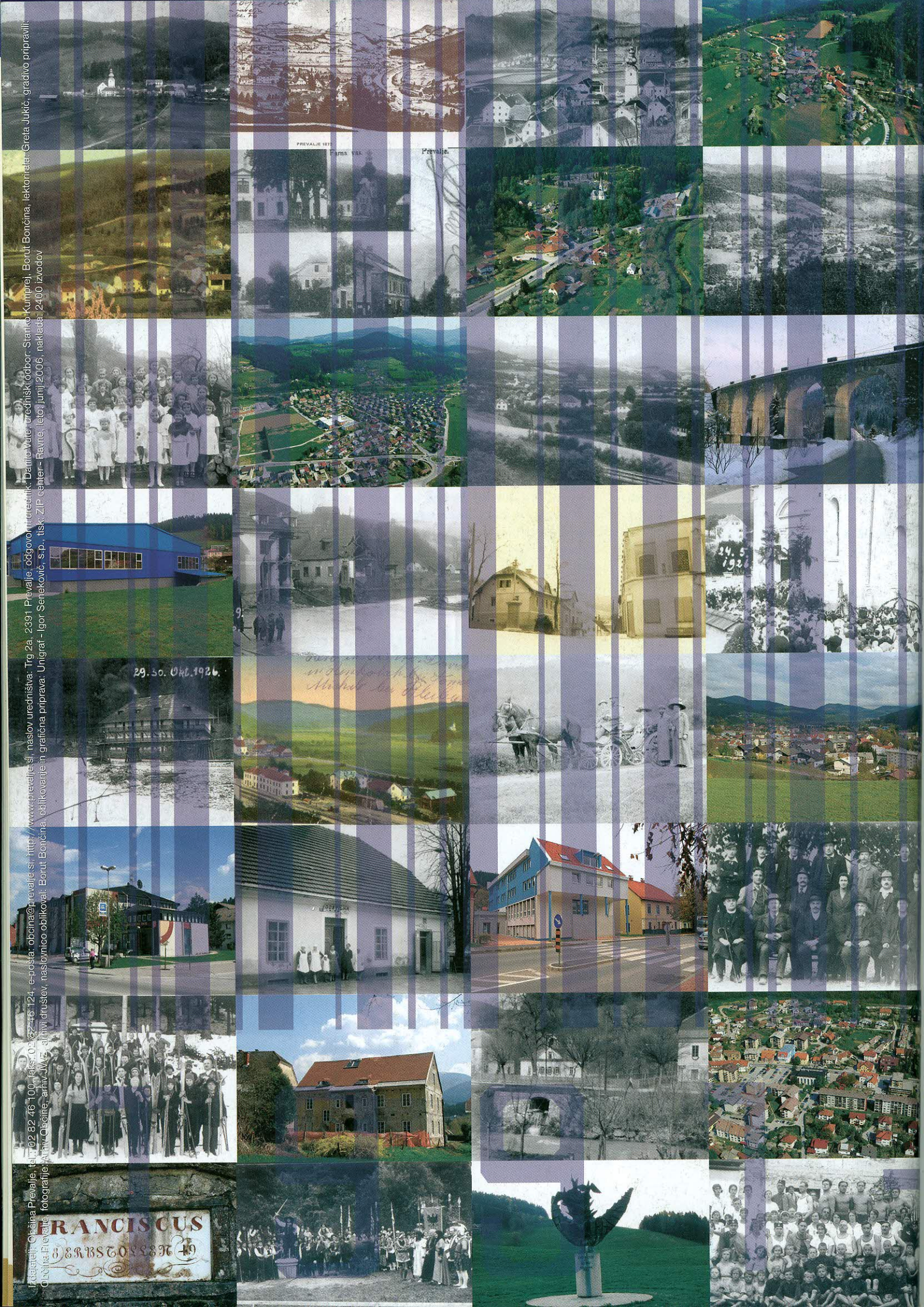
Območje predstavlja nahajališče močno ogroženega močvirskega modrina *Maculinea nausithous*, ki je na Koroškem izredno redek.

Divja orhideja pri kmetiji Jušev nad Lešami

Greta Jukič

Vir: Naravoslovne smernice za območje občine Prevalje. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor. 2001.

izdali: Občina Prevalje, tel. 02 82 46 100, faks 02 82 46 124, e-pošta: občina@prevanje.si, http://www.prevanje.si; naslov uredništva: Trg 2a, 2391 Prevalje, odgovorni urednik: Danilo Vrež, uredniški odbor: Stanko Kumprej, Borut Bončina, lektorja: Graja Jukić, gradivo pripravili: Občina Prevalje, fotografije: Albin Občina, arhiv MZ, stitveni društvi, naslovnico oblikovali: Borut Bončina, oblikovanje in grafična priprava: Unigraf - Igor Senekovič, s.p., tisk: ZIP center - Ravne, leto junij 2006, naklada: 2400 izvodov

PREVALJE 1871

PREVALJE 1911

PREVALJE

29.30. Okt. 1926.

in Prevalje, 1926
Miroslav in Prevalje

14.5
1926